

बाढी र पहिरोबाट जोखिमो

बाढी र पहिरोबाट हुने जोखिमबाट सतर्क बनेो:

- सञ्चार माध्यमबाट मौसमको जानकारी प्राप्त गर्ने गर्ौ,
- बाढी वा पहिरोको उच्च जोखिम भएको क्षेत्रमा होसियारी अपनाओौ,
- आपतकालीन मोला (जोषि, टर्नलाइट,
- खानेकुरा र ढुगाफाटो) तयार राखौ,
- बालबालिका, बुढबुढा र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई विशेष ध्यान दिओौ,
- बाढी पहिरो आएमा सुरक्षित स्थानतर्फ जाओौ,
- विजुलीका लाइन वा पोल्बाट टाढा बसेौ,
- बाढीको समयमा खोलानाला पार गरी सतर्कता अपनाओौ,
- अफवाह नफैलाओौ, सत्य सुचना मात्र आदान-प्रदान गर्ौ,
- घाइते वा जोखिममा परेका व्यक्तिको उद्धारमा सहयोग गर्ौ ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

नयाँ गठबन्धनका लागि रास्वपाको भर

कांग्रेस र माओवादी नै भड्काउँदै

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- दुई शीर्ष दल नेपाली कांग्रेस र नेकपा एमाले मिलेर बनेको सरकारमा फिचलो बढ्दो छ। यही मौकामा नेकपा माओवादी केन्द्र भने कांग्रेससँग मिलेर नयाँ गठबन्धन बनाउने प्रयासमा लागेको निकै भइसक्यो। साना दलसँग मिलेर सरकार बनाउन हाम्रो भएकोले कांग्रेसले यसको जिम्मा माओवादी केन्द्रलाई दिएको कांग्रेसकै नेताहरू बताउँछन्।

माओवादीसँग गठबन्धनको कुराकानी मिलाउन कांग्रेस सभापति शेरबहादुर देउवाले उपसभापति पूर्णबहादुर खड्कालाई जिम्मेवारी दिएका छन्। सम्भावित गठबन्धनको खाका बनाउन र वार्ता गर्न खड्काले माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाललाई पटक-पटक भेटिसकेका छन्।

सत्ता फेर्न कांग्रेसलाई माओवादीमात्र भएर पुग्दैन। किनभने बहुमतका लागि कम्तीमा १३७ सिट आवश्यक हुन्छ। अहिले कांग्रेससँग ८७

- ▶ माओवादीसँग गठबन्धनको कुराकानी मिलाउन उपसभापति पूर्णबहादुर खड्कालाई जिम्मेवारी
- ▶ सत्ता फेर्न कांग्रेसलाई माओवादीमात्र अपर्याप्त, रास्वपाको साथ अनिवार्य
- ▶ सदनमा लगातार रास्वपा चिढ्याउँदै कांग्रेस, माओवादीले पनि छोड्यो रास्वपाको मुद्दामा साथ

सिटमात्र छ। माओवादीसँग ३२ सिट छ। यो जोड्दा जम्मा ११९ हुन्छ। पछिल्लो समय एकीकृत समाजवादीका अध्यक्ष माधवकुमार नेपाल पतञ्जलि योगपीठको जग्गा प्रकरणमा मुछिएसँगै यो गठबन्धनमा सहभागी हुने इच्छा देखाइरहेका छन्। तर यो दलसँगको नौ सिट जोड्दा जम्मा १२८ सिटमात्र पुग्छ। यसो गर्दा पनि सिट नपुग्ने

देखिएपछि माओवादी नेताहरू राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा)लाई फकाउने रणनीति बनाउन थालेका छन्। रास्वपासँग २० सिट भएकोले यो जोड्दा १४८ सिट पुग्छ।

यद्यपि, नेपाली कांग्रेस भने रास्वपालाई भड्काउनतिर लागेको माओवादीका नेताहरू बताउँछन्। मंगलबार कांग्रेसका प्रमुख सचेतक श्याम घिमिरेले रास्वपाका सांसदहरूको नीलो स्कार्फमाथि प्रश्न उठाउँदै संसद्बाटै निष्कासन गर्नुपर्ने बताएका थिए। 'मर्यादित पोसाकमा आउनुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ। यो सदनमा केही माननीय सदस्यहरूले केही स्कार्फ लगाएर आउनुभएको छ। यो मर्यादित पोसाकमा भोलि कोही हाफ पाइन्टमा आएर आउन थाले यसलाई संसद्को मर्यादाभित्र राख्ने कि नराख्ने ?,' घिमिरेले भने।

यस्तो आक्रामक अभिव्यक्ति राख्ने दलसँग रास्वपाको कार्यगत एकता हुने नसक्ने रास्वपाका एक पदाधिकारी बताउँछन्। 'कांग्रेस पछिल्लोपटक रास्वपालाई चिह्नछान्नतिर लागेको देखिन्छ।

▶ क्रमशः पृष्ठ ३ मा

२१ वर्षअधिको घटनाले गुम्यो मनाडेको सांसद पद

सर्वोच्चको ठहर- सांसद पदमा रहन अयोग्य

■ जेबी योजन

काठमाडौं- २१ वर्षअधिको अपराधिक घटनाले दीपक मनाडे भनिने राजीव गुरुङको सांसद पद गुमेको छ। सर्वोच्च अदालतले बुधबार ज्यान मार्ने प्रयास गरेको कसुरमा दोषी ठहरिएका उनी पदमुक्त हुने फैसला गरेको हो। उनी सांसद पदमा रहन अयोग्य रहेको अदालतको ठहर छ। पूर्वमन्त्रीसमेत रहेका मनाडे गण्डकीका सांसद थिए।

अधिवक्ता वीरेन्द्रराज कार्कीले दायर गरेको रिटमा भने मनाडे निर्वाचित भएकै दिनदेखि पदमुक्त गर्नुपर्ने मागदाबी थियो। सर्वोच्चले भने बुधवारदेखि मात्रै लागू हुनेगरी पदमुक्त हुने ठहर गरेको छ। प्रधानन्यायाधीश प्रकाशमानसिंह राउतसहित सपना प्रधान मल्ल, कुमार रेग्मी, हरि फ्याल र डा. कुमार चुडालको संवैधानिक इजलासले यस्तो ठहर गरेको हो। मनाडे पदमुक्त भएसँगै मनाड प्रदेश (ख)मा उपनिर्वाचन गर्नुपर्ने भएको छ।

उनी गत वर्षको २७ कात्तिकमा ज्यान मार्ने उद्योगमा तेस्रोपटक कारागार चलान भएका थिए। सोही महिनाको २० गते सर्वोच्चले उच्च अदालत पाटनको पाँच वर्ष कैद सजाय हुने पुरानो फैसला सदर गरेको थियो। सोही फैसलाको आधारमा पक्राउ परेका उनी त्यही दिन कारागार चलान भए। उनलाई प्रहरीको केन्द्रीय अनुसन्धान ब्यूरो (सिआइबी)को टोलीले काठमाडौंको सानो भन्दाबढा पक्राउ गरेको थियो।

उनी यसअघि पनि कारागार चलान भएका थिए। त्यस आधारमा पहिले बसेको कैद सजाय कट्टा गर्दा उनले करिब २० महिनामात्रै कारागार

- ▶ तेस्रोपटक गत वर्षको २७ कात्तिकमा पक्राउ र कारागार चलान
- ▶ संवैधानिक इजलासबाट बुधबार मनाडे सांसद पदमा बस्न अयोग्य ठहर
- ▶ २१ वर्षअघि अर्का गुण्डा नाइके चक्रो मिलनको हात काटेको घटनामा दोषी
- ▶ गुण्डागर्दी पृष्ठभूमिबाट राजनीतिमा आएका मनाडे २०७४ यता गण्डकीमा

- दुईपटक सांसद र छ पटक मन्त्री बने
- ▶ मन्त्री पदमा रहँदा पटक-पटक विवादमा तानिए
- ▶ पछिल्लोपटक भौतिकबाट वनमन्त्री बनाइएपछि रुष्ट उनले मन्त्रालय नै बेच राखेको भनेपछि आलोचित
- ▶ स्वतन्त्र सांसद मनाडे नेकपा एकीकृत समाजवादीहुँदै पटक-पटक पार्टी परिवर्तन

बिताउनुपर्ने केन्द्रीय प्रहरी प्रवक्ता विनोद घिमिरेले प्रभावलाई बताए।

मनाडेको समूहले ०६१ सालमा अर्का डन मिलन चक्रो भनिने मिलन गुरुङलाई तरवार हानेको थियो। यसपछि काठमाडौं जिल्ला अदालतमा मनाडे

समूहविरुद्ध ज्यान मार्ने उद्योगमा मुद्दा दर्ता भयो। काठमाडौं जिल्ला अदालतले अन्ततः कूटपिटमा मनाडेलाई दुई वर्ष कैद सजाय सुनायो। अन्य आरोपीहरू गणेश लामा, रेवत कार्की, रमेश सुनुवार र उमेश लामाले सफाई पाए। मनाडेले

भने दुई वर्ष कैद भुक्तान गरे। तर, जिल्लाको फैसलाप्राति प्रश्न उठाउँदै सरकारी वकिल कार्यालय तत्कालीन पुनरावेदन अदालत (हालको उच्च अदालत) पाटन गयो। पाटन अदालतले भने मनाडेलाई कर्तव्य ज्यान उद्योगमा पाँच वर्ष कैद हुने फैसला सुनाएको थियो। अरुलाई सफाई दिने जिल्लाको फैसला सदर भयो। जबकि, यसबेला मनाडे मनाडको प्रदेश 'ख'बाट गण्डकी प्रदेश सांसद निर्वाचित भइसकेका थिए।

निर्वाचित भए पनि ७ माघ २०७४ मा गण्डकी प्रदेशसभाका सबै सांसदले शपथ ग्रहण गर्दा उनले पाएनन्। यसपछि मनाडे २०७५ वैशाखमा उच्च अदालत पाटनमा उपस्थित भएर डिल्लीबजार कारागार चलान भए। त्यसपछि आठ महिना कैद भुक्तान गरे। तर, कानुनतः १० वर्षभन्दा कम जेल सजाय भएको मुद्दामा जेलवाहिर बसेरै पुर्णक्ष गर्न पाइन्छ। कानुनको यही सुविधालाई प्रयोग गरेर उनी थप आठ महिना जेल बसेर रिहा भए। लगत्तै उनी पुनरावेदन अदालतको फैसलाप्राति चित नबुभाएर सर्वोच्च गए। सर्वोच्चबाट २० कात्तिकमा उच्च अदालतको फैसला सदर भयो। यससँगै मनाडे तेस्रोपटक जेल पुगे।

गुण्डागर्दी पृष्ठभूमिबाट राजनीतिमा आएका उनी २०७४ यता गण्डकीमा दुईपटक सांसद र छ पटक मन्त्री बने। तर, २१ वर्ष पुरानो मुद्दाले उनलाई कारागार पुर्‍यायो। सांसद भएदेखि नै उनी विवादमुक्त हुन भने सकेनन्। कास्की जिल्ला फुटबल संघका तत्कालीन अध्यक्ष मिलन गुरुङलाई फाउण्ड हानेपछि उनी पक्राउ परे।

▶ क्रमशः पृष्ठ २ मा

सन्दर्भः वैदेशिक रोजगार

श्रम मन्त्रालयको निर्णय

इजरायल र इरानमा रहेका नेपालीलाई आवश्यकता अनुसार सहयोग गरिने

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयले इजरायल र इरानबीच हाल विकसित परिस्थितिका कारण रोजगारीमा रहेका नेपाली श्रमिकको सुरक्षा र सम्भावित जोखिम न्यूनीकरणका लागि कूटनीतिक नियोगलाई आवश्यक तयारी गर्न परराष्ट्र मन्त्रालयसमक्ष अनुरोध गर्ने निर्णय गरेको छ। श्रम मन्त्रालयका सचिव कृष्णहरि पुस्करको संयोजकत्वमा बुधबार बसेको सरोकारवालाको बैठकले नेपाली नियोगमाफत इजरायल, इरान र प्रभावित छिमेकी मुलुकमा रहेका नेपाली नागरिकको विवरण अद्यावधिक गर्ने निर्णय गरेको हो।

बैठकले नेपाली नियोगसँगको समन्वयमा वैदेशिक रोजगारीमा रहेका नागरिकको आवश्यक सुरक्षालाई ध्यान दिई उपयुक्त परामर्श तथा यात्रा सूचना जारी गर्ने निर्णय गरेको मन्त्रालयले जनाएको छ। इजरायल, इरान र प्रभावित छिमेकी मुलुकमा रहेका नेपालीलाई आवश्यकतानुसार राहत, उद्धारदेखि स्वदेश फिर्ता ल्याउनुपर्ने अवस्थाको पनि तयारी र तेस्रो मुलुकको ट्राजिक्ट प्रयोग गर्नुपर्ने भएमा छिमेकी देशसँग समन्वय गरी उद्धारका लागि

परराष्ट्रले भन्यो- तोकैको समय र स्थानबाहेक बाहिर ननिस्कन्

काठमाडौं (प्रस)- परराष्ट्र मन्त्रालयले इजरायल र इरानमा रहेका नेपालीहरूलाई आफ्नो सुरक्षालाई उच्च प्राथमिकता दिन आग्रह गरेको छ। मन्त्रालयले तोकैको समय र स्थानमाबाहेक घर वा वंकर (सेल्टर)बाट बाहिर ननिस्कनसमेत अपिल गरेको छ।

इजरायल र इरानबीचको द्वन्द्व उत्कर्षमा पुगेपछि परराष्ट्रले बुधवार यात्रासम्बन्धी जानकारी (ट्राभल एडभाइजरी) जारी गर्दै यस्तो आग्रह गरेको हो। 'इजरायल सरकारले जारी गरेका सुरक्षा सतर्कता, यात्रा, आवागमन तथा सुरक्षित स्थानसम्बन्धी सूचना, मापदण्ड तथा जानकारी निरन्तर रूपमा लिन र पालना गर्नु। नेपाली समुदायसँग नियमित

सम्पर्कमा रहनु,' मन्त्रालयले भनेको छ। नेपाली राजदूतावाससँग नियमित रूपमा सम्पर्कमा रहन तथा परराष्ट्र मन्त्रालय र राजदूतावासले जारी गरेका सूचना तथा यात्रासम्बन्धी जानकारी नियमितरूपमा हेर्न पनि मन्त्रालयले अनुरोध गरेको छ। 'संकट आइपरेमा उद्धार तथा सहायता र टुच्चाकिड गर्न सहजताका लागि परराष्ट्र मन्त्रालय, कन्सुलर सेवा विभाग र नेपाली राजदूतावास, तेल अहिभको वेबसाइटमा राखिएको अनलाइन लिंकमा रजिस्टर गरी आफ्नो विवरण फाराम यथाशीघ्र भर्नु,' परराष्ट्रले जारी गरेको ट्राभल एडभाइजरीमा उल्लेख छ।

▶ क्रमशः पृष्ठ २ मा

पहल गर्ने बैठकको निर्णय छ।

बैठकले परराष्ट्र मन्त्रालयको सहसचिवको संयोजकत्वमा रहेको श्रम, आप्रवासन तथा वैदेशिक रोजगार समस्या

समाधान कार्यदललाई आपत्कालीन प्रतिकार्य टोलीका रूपमासमेत काम गर्न गरी परिचालन गर्न सिफारिस गरेको छ।

▶ क्रमशः पृष्ठ २ मा

■ ममता थापा

काठमाडौं- सन् २०२३ मा कोरियन भाषा परीक्षा उत्तीर्ण गरेका हुम्लाका राजन रोकाया रोस्टरको अवधि सकिने लाग्दा चिन्तित देखिन्छन्। उनले रोस्टरबाट कोरिया जान पाउने अवधि आउँदो जनवरीमा सकिदै छ। 'रोस्टर हेर्दै बस्छु, दुई-दुई महिनामा इस्पु हुन्छ। त्यही हेर्न्यो, बस्यो। अर्को देश जाउँ भन्यो यताको पनि आश छ,' रोकायाले प्रभावसँग भने। मेडिकलको म्याद पनि एक वर्षको मात्र हुने भएकाले दुईपटक मेडिकल

गरिसक्दा पनि जान नपाएको उनले सुनाए। 'भाषा परीक्षा पास गरेको यतिका वर्ष भइसक्दा पनि नेपालमै छु, आफन्त, साथीभाइले पास गरेको भनेर पत्याउँने छोडिसके,' मकवानपुर हेटौँडाका प्रदीप भोलन सुनाउँछन्, 'यो छोडेर अन्तै जाउँ भनेर दुईचोटि म्यानपावर पनि गएँ।' वपौँ लगाएर भाषा परीक्षा उत्तीर्ण गरेपछि पनि वपौँसम्म कुदा समयमात्र ववाव भएको उनले बताए। तेह्रथुमका सोनामछिरिङ शेर्पा इपिएस र कोरियाले युवाहरूको भविष्यमाथि खेलबाड गरेको बताउँछन्।

▶ क्रमशः पृष्ठ २ मा

इपिएस शाखाको जवाफ- एमओयूमै संशोधन गर्नुपर्छ

दक्षिण कोरिया र नेपालबीच भएको सम्झौतामा कति श्रमिक लैजाने, कति समयका लागि रोस्टरमा राख्नेजस्ता विषय समावेश भएकाले आफूहरूले यी विषयहरू अक्षरशः पालना गर्नुपर्ने इपिएसका शाखा अधिकृत कमल श्रेष्ठले बताए। 'यहाँहरूको माग औपचारिक अनौपचारिक छलफलमा बारम्बार भनेका छौं। कोरियाले श्रमिक लाने १७ वटै मुलुकका लागि एउटै नियम छ,' श्रेष्ठले ध्यानाकर्षणपत्र बुझाउन पुगेका युवाहरूलाई भने।

उनीहरूले बारम्बार उठाएका माग सम्बोधन गर्न एमओयूमा संशोधन गर्न दुई देशका सरकार तयार हुनुपर्ने उनको भनाइ छ। 'रोस्टरको अवधि थप्नेजस्ता विषय एमओयूमै संशोधन गर्नुपर्छ, इपिएसलाई दया लाग्यो भन्दैमा फेर्न पाइँदैन। यसका लागि दुवै देशका सरकार तयार हुनुपर्न्यो,' उनले भने।

▶ क्रमशः पृष्ठ २ मा

१) शाखा कार्यालय : नेपालगंज शाखा	कर्जा शीर्षक : व्यक्तिगत आवधिक कर्जा
ऋणीको विवरण	
लाल वीर सुनारको नाति हिरामणि सुनार चित्रकारको छोरा सुर्खेत जिल्ला राकम वडा नं. ६ हाल, सिम्ता गा.पा. वडा नं. ४ वस्ने चेवन चित्रकार (ना.प्र.नं. : २१३८७ जारी मिति र जिल्ला : २०५१/०४/२३, सुर्खेत)	
व्यक्तिगत धनजमानीकर्ताको विवरण	
हर्क बहादुर कामीको छोरी हिरामणि सुनार चित्रकारको बुहारी चवन चित्रकारको पत्नी सुर्खेत जिल्ला राकम गा.वि.स. वडा नं. ४ हाल, सिम्ता गा.पा. वडा नं. ४ वस्ने दुर्गा कुमारी चित्रकार (ना.प्र.नं. : ७२८७२ जारी मिति र जिल्ला : २०६२/०४/३१, सुर्खेत)	
२) शाखा कार्यालय : कोटिढवा शाखा	कर्जा शीर्षक : घरघरडेरी कर्जा
ऋणीको विवरण	
सुन्दर यादवको नाति गणेश प्रसाद यादवको छोरा रुपन्देही जिल्ला मधर्वायिया वडा नं. ६ हाल, ओमसतिया गा.पा. वडा नं. ३ वस्ने कृष्ण कुमार यादव (ना.प्र.नं. : १२१/२२३ जारी मिति र जिल्ला : २०४४/०१/१०, रुपन्देही)	
व्यक्तिगत धनजमानीकर्ताहरुको विवरण	
१) हजारी प्रसाध यादवको छोरी गणेश प्रसाद यादवको बुहारी कृष्ण कुमार यादवको पत्नी रुपन्देही जिल्ला ओमसतिया गा.पा. वडा नं. ३ वस्ने प्रमिला यादव (ना.प्र.नं. : ३७०१-७४-१२४८६ जारी मिति र जिल्ला : २०७४/०७/२६, रुपन्देही)	
२) भुवर यादवको नाति दयाराम यादवको छोरा रुपन्देही जिल्ला पडसरी वडा नं. ९ हाल, ओमसतिया गा.पा. वडा नं. ३ वस्ने खन्द्धान यादव (ना.प्र.नं. : १/२२२० जारी मिति र जिल्ला : २०४९/१२/२० रुपन्देही)	

“बेपार राष्ट्र बैकबाट ‘ब’ कर्मा हुनातजन प्रदान गरिनुहुन सक्ने विकास बैक”

मुक्तिनाथ विकास बैंक लि.
MUKTINATH BIKAS BANK LTD.

Winner of
 EUROPEAN
 MICRO FINANCE
 AWARD 2020

Central Office: Lazimpat, Kathmandu, Tel: 01-5970887, Toll Free No.: 16600149999 (NTC), 18102149999 (Ncell)
 Web: www.muktinathbank.com.np, E-mail: info@muktinathbank.com.np

जनता बैकमा होइन, बैंक जनतामा जानु पर्दछ

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

विपद् पूर्वतयारीमा लागौं

असार लागेसँगै नेपालमा मनसुन सुरु भइसकेको छ । आकाशे पानीको भरमा गर्नुपर्ने कृषिका लागि यो उपयुक्त समय पनि हो । यो समयमा धेरैजसो स्थानमा धान खेतीका लागि रोपाइँ हुने गर्छ । तर केही स्थानमा भने अधिक वर्षाका कारण घरबास नै जोखिममा पर्छ । कतिपय ठाउँका खेतीबाली कटान हुन्छ भने कतिपय ठाउँमा पहिरो जाने गर्छ । जसका कारण मानवीयदेखि भौतिक क्षति हुने गर्छ ।

बुधबार दिउँसो चीन सरकारले तिब्बत क्षेत्रमा अत्यधिक वर्षा हुनसक्ने सम्भावना रहेको भन्दै भोटेकोशी नदी र सुनकोशी नदी बग्ने आसपासका क्षेत्रमा सतर्कता अपनाउन आग्रह गरेको छ । असार ३ देखि ७ गतेसम्म अत्यधिक वर्षाको अनुमान चीनले गरेको छ । लगातारको वर्षाले तातोपानीको लिपिङ बजारमा पहिरो खस्दा बुधवार तीन घरमा क्षति पुगेको छ । ठाउँठाउँमा पहिरो खस्दा बाटो अवरुद्ध भएको छ ।

नेपालको मौसम विभागले भने चीनले भनेजस्तो खतरा नरहेको जनाएको छ । विभागले बुधवार साँझ विज्ञप्ति जारी गर्दै भूउपग्रह तथा मौसम प्रारूपबाट प्राप्त तथ्यांक तथा सूचनाको हालको विश्लेषणका आधारमा सिन्धुपाल्चोक र सोको माथिल्लो जलाधार क्षेत्रमा हाल मनसुनको प्रभाव भए पनि कमजोर अवस्थामा रहेको उल्लेख गरेको छ ।

विगतका दिनहरूमा सिन्धुपाल्चोकको मेलम्ची नदी, भोटेकोशी नदीमा आकस्मिकरूपमा आएको बाढीका कारण ठूलो मानवीय क्षति भएका उदाहरण छन् । भोटेकोशी नदीमा थाहै नपाइ पनि कहिलेकाहीँ ठूला बाढी आउने गर्छ । सायद यसै विषयमा चीनले सूचना दिएको हुन सक्छ । नेपाली मौसमको राडारमा चिनियाँ आकाशको पूर्वानुमान गर्न सक्ने भए राम्रै हो । तर यदि त्यस्तो अवस्था नरहेमा तटीय क्षेत्रका बासिन्दाले सतर्कता अपनाउनु आवश्यक छ ।

यतिमात्र हैन सरकारले पनि यस्ता विपद्बाट जोगिन पूर्वतयारी गर्नुपर्छ । भोटेकोशी क्षेत्रमा पर्यटकका लागि स्थापना भएको रिसोर्टहरू छन् । त्यसैगरी अन्य विभिन्न परियोजनाहरूसमेत यस क्षेत्रमा छन् । यी स्थानमामात्र हैन देशभर मौसमी बदली जारी भएकोले सरकारले विपद्को पूर्वतयारी गर्नु आवश्यक छ । अविरल वर्षाका कारण सडक अवरुद्ध हुने, दुर्घटना हुँदा उद्धार गर्न नसकिनेजस्ता घटना पनि नेपालीले भोग्दै आएका छन् । यस्तो अवस्थालाई सकेसम्म न्यूनीकरणका लागि सरकारले पूर्वतयारी थाल्नुपर्छ । यसका लागि भोलि भन्दै नपर्छौं । आजै सुरु गरौं ।

श्रम सरोकार

निर्माण क्षेत्रमा काम गर्दा अपनाउनुपर्ने सावधानी

वैदेशिक रोजगारीमा गएका धेरै नेपालीहरू निर्माण क्षेत्रमा कार्यरत छन् । निर्माण क्षेत्रमा काम गर्दा विशेष सतर्कता अपनाउनुपर्ने हुन्छ । किनभने हरेक क्षण जोखिममा काम गर्नुपर्छ । निर्माण क्षेत्रमा काम गर्ने कामदारहरूले सुरक्षा सावधानीका आवश्यक सबै नियमहरूको पूर्ण पालना गर्नुपर्दछ, जसमा न्यूनतम् यी कुराहरू पर्दछन्:

- हातमा पञ्जा वा कामको प्रकृति सुहाउँदो, टाउकोमा हेलमेट खुट्टामा सेफ्टी सुज (स्टिल टो भएको जुता), पूरै शरीर ढाकिने युनिफर्म, आँखामा सेफ्टी ग्लास (चस्मा), मुखमा मास्क (धूलो हुनेमा अनिवार्य), कानमा इयर प्लग (ठूलो आवाज हुनेमा अनिवार्य) सामान्यतया प्रयोग गरिने न्यूनतम उपकरणहरू हुन् । यिनका अतिरिक्त स्काफोल्डिङ प्रयोग गरिने उचाई या गहिराइका काममा डोरीसहितको विशेष सेफ्टी ज्याकेट र बेल्ट, स्याण्ड ब्ल्यास्टिङ गर्दा ब्ल्यास्टिङका विशेष उपकरण जस्तै विशेष काममा विशेष (अतिरिक्त सुरक्षा) उपकरणहरू प्रयोग गर्ने ।
- काम गर्ने ठाउँमा आगो नियन्त्रणका लागि एकजना रेखदेख गर्ने व्यक्ति र सुरक्षा सावधानी हेर्ने छुट्टै सेफ्टी सुपरभाइजर पनि अनिवार्य रहनुपर्ने नियम नै हुन्छ, उक्त नियमको पालना गर्ने ।
- कम्पनीको काम व्यक्तितगत काम जस्तो आफूखुसी गर्नु हुँदैन, ठूला कम्पनीहरूका प्रायः काममा हरेक दिन काम सुरु गर्नुअघि अनुमति लिनुपर्ने सिस्टम हुन्छ, यस्तो पर्मिट दिनुअघि काम गर्ने स्थल सुरक्षित छ छैन जाँच गर्नुपर्छ ।
- काममा प्रयोग हुने सबै उपकरणहरू दुरुस्त हुनुपर्दछ, जाँचेर सुरक्षित भएको ट्याग नै लगाइएको हुनुपर्दछ । साथै गाडी चालक तथा अपरेटरहरू पनि लाइसेन्स होल्डरहरू हुनुपर्दछ ।
- आफूले नजानेको, नबुझेको या नसक्ने काम गर्नुहुँदैन, पहिले सिकेर दक्ष र सक्षम बन्नुपर्दछ ।
- शारीरिक र मार्नासिकरूपमा अस्वस्थ रहेको बेला काम गर्नु हुँदैन, आराम गरी पहिला स्वस्थ बन्नुपर्दछ ।
- ठूलो हावाहुरी चल्दा, पानी पर्दा या अरू कुनै प्रदूषण फैलिएको असामान्य र असुरक्षित अवस्थामा काम गर्नु हुँदैन ।
- काम गर्दा अचानक कुनै दुर्घटना हुन गए, कुनै हानि नोक्सानी हुन गए या अप्रत्यासितरूपमा प्रतिकूल अवस्था सिर्जना भए तुरुन्त आफूभन्दा सिनियरलाई खबर गरी समाधान खोज्नुपर्दछ । कुनै शंका लागे सोध्नुपर्छ । अन्दाजमा कुनै काम गर्नु हुँदैन ।

■ लोकराज अवस्थी

हिमाल संरक्षणका लागि सरकारले दिगो नीति तथा योजना ल्याउनुपर्छ । मुस्ताङमात्र नभएर हिमाल जोगाउनका लागि विशेष पहलकदमी गरिनुपर्छ । स्थानीय भाषा, कला, संस्कृति तथा पहिचानलाई जोगाउनका लागि पनि सरकारले दीर्घकालीन रणनीति अपनाउनुपर्छ । हिमाली क्षेत्रमा बसोबास गरिरहेकाहरूको वैकल्पिक जीवन जिउने कला तथा सीपको विकास सुनिश्चित गरिनुपर्छ । त्यतिमात्र हैन, सरकारले मुस्ताङबासीलाई जलवायु न्याय दिनुपर्छ ।

■ ■ ■

■ तिराजमुक्त श्रेष्ठ

संसदले गर्नुपर्ने धेरै काम छ । संविधान कार्यान्वयनकै चरणमा छ । संविधानबमोजिम संसदले समयसापेक्ष ऐन, कानून र नीतिहरू बनाउनुपर्ने छ । कानून निर्माणमा सबै पक्षको तदारुकताको आवश्यकता छ । संघ र प्रदेशको साझा अधिकारलाई कानुनमार्फत खुकुलो बनाइनुपर्ने छ । त्यसतर्फ संसदको आवश्यक ध्यान पुग्नसकेको छैन । जसले जनआक्रोश बढाउन सहयोग पुऱ्याएको हो कि भन्ने लागेको छ । जुन उदेश्यले संविधान ल्याएको हो, सोहीअनुसार प्रभावकारी काम नभएपछि जनतामा एक खालको आक्रोश देखिनुलाई अन्यथा भन्न मिल्दैन ।

हाम्रो पार्टी (राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी) को उदय नै अरु पार्टीले देश र जनताको हितमा काम गर्न सकेनन् भन्ने कोणबाट भएको थियो । निर्वाचनमा पनि सोहीअनुरूप मत प्राप्त भयो । सरकारमा सहभागी भएपछि हामीप्रतिको आशामा परिवर्तन भयो । पार्टीको उदयसँगै हामीले सुशासन र सेवा प्रवाहका कुरा उठाएका थियौं । किनभने कानुन

जलवायु परिवर्तनले सकसमा मुस्ताङ

जलवायु परिवर्तनले विश्वलाई प्रभावित पार्दै आइरहेको छ । यो सामूहिक समस्याका रूपमा देखापरेको छ । यसले विश्वको ध्यान केन्द्रित गरिहेको छ । जलवायु परिवर्तनले समग्र मानव जातिलाई मात्र नभएर पर्यावरणीय चक्रलाई नै खल्बलाईरहेको छ । जसरी जलवायु परिवर्तनले विश्वभरि असर पारेको छ, त्यसैगरी नेपाल पनि प्रभावित बन्दै आइरहेको छ । जलवायु परिवर्तनले सबैभन्दा बढी असर नेपालका उच्च हिमाली क्षेत्रमा पारेको देखिन्छ । समग्रमा भन्ने हो भने जलवायु परिवर्तनले वातवारणीय असरमात्र पारेको छैन, मानवीय संकट पैदा गरेको छ । युगौंदेखिको परम्परा र संस्कृति लोपमुख भइरहेको छ । रैथाने कृषि प्रणाली तथा प्रविधि र खानाका परम्परागत परिकारहरू हराउँदै गइरहेका छन् । मानवीय सम्बन्ध, सामाजिक अन्तरसम्बन्ध तथा भौगोलिक सम्पन्नता पनि जलवायु परिवर्तनले प्रभावित बनाएको छ । मानव र वन्यजन्तुबीचको सम्बन्ध पनि खल्बलाएको छ । प्राकृतिक इन्द्र सिर्जना गराएको छ । र, जलवायु परिवर्तनले परम्परा र आधुनिकताबीचको नवीन संघर्ष जन्माएको छ ।

म्यान्ग्रोव फाउण्डेसनले गरेको एक अध्ययनअनुसार उच्च पहाडी भेगमा पछिल्ला केही दशकहरूमा नाटकीय परिवर्तनहरू आएको जनाएको छ । उक्त अध्ययनले पहिले वर्षभरि हिउँले ढाकेका पहाडहरू अहिले खाली र सुक्का हुँदै गइरहेका छन् । र, हिमाली क्षेत्रमा हिमनदी, वरफ र हिउँले ढाकिएको क्षेत्र विश्वको औसतभन्दा धेरै छिटो घटिरहेको जनाएको छ । हिमाली क्षेत्र, अरु क्षेत्रभन्दा दुई गुणा छिटो तात्दै गइरहेको अनुसन्धानले जनाएको छ । विश्व तापमानले हिउँ र वरफको मात्रामा गम्भीर प्रभाव पारेको छ । यसले हिमाली क्षेत्रमा मानवीय संकट पैदा गर्दै गइरहेको छ । यो मानव जाति र प्रकृति दुवैका समस्या बन्न पुगेको छ ।

यस्तै, मुस्ताङ पनि जलवायु परिवर्तनको असरबाट प्रत्यक्ष प्रभावित भइरहेको छ । पानी नपर्ने तर हिउँ पर्ने भनेर चिनिएको हिमालपारिको जिल्ला मुस्ताङमा नियमित हिउँ पर्ने छोडेको वर्षौं भयो । हिउँमै जन्मी हुर्की खेलेका मुस्ताङीलाई हिउँ नै विरानो बन्न थालेको छ । हिउँदमा कहिलेकाहीँ देखिने हिउँले उनीहरूलाई जिस्काइरहेको अभास हुन थालेको छ । उनीहरू सोचिरहेका छन्, किन उहिलेको जस्तो हिउँ पर्दैन ? किन पहिलेको जस्तो खेतीपाती हुँदैन ? जस्ता प्रश्नहरूले घच्च्यच्याइरहेको छ । उनीहरूले जीवनशैली फेरिएको अनुभव गरिरहेका छन् । आफ्नै आँखा अगाडि हिमाल डाँडामा परिणत भएको देखेका छन् । कृषि उत्पादन भूमि सुक्का बगरमा परिणत भएको अनुभव गरिहेका छन् । उनीहरूले आफ्ना लेकहरूमा याक, चौर्री तथा च्यांग्राका बथानहरूको अनुवाइ गर्न छाडिसके । वरिपरिका सुक्का डाँडाहरूमा बेमौसममा पहिरो गएको आफ्नै आँखामा मु देखेका छन् ।

गाउँको पानीको मूलमा पानी आउन छोडेको छ । हिमालबाट आउने पानीका मुहानहरूमा पानी कम हुँदै गइरहेको छ । स्थानीय भाषा, कला

तथा संस्कृतिमा परिवर्तन आएको छ । स्थानीय परम्परामा आधारित व्यवसाय संकटमा परेका छन् । मुस्ताङबासी यस्तै परिवर्तन भोग्दै, देख्दै आइरहेका छन् । समयक्रमसँगै भएको परिवर्तनले स्थानीय बासिन्दाको जीवनशैली तथा प्रभावित भएको छ । योभन्दा ठूलो असर प्रकृतिमा परेको छ । यसको मूल कारण भनेको जलवायु परिवर्तन हो ।

जलवायु परिवर्तनले मुस्ताङमा मानिसको वासस्थानमात्र नभएर पर्यावरण नै प्रभावित भइरहेको छ । मुस्ताङमा पनि अरू हिमाली क्षेत्रजस्तै हिमताल संकटमा रहेका छन् । ताल सुक्ने तथा विष्फोट हुने खतरा पनि बढी रहेको छ । पछिल्ला वर्षहरूमा मुस्ताङमा पानी पर्ने थालेको छ । यसको कारण बाढीको प्रकोपमा स्थानीय गाउँवस्तीहरू मारमा पर्ने गरेका छन् । उदाहरणका लागि २०८० साउन २८ गते कागबेनीमा आएको बाढीले त्यस क्षेत्रमा ठूलो क्षति पुऱ्याएको थियो । समयमा समयमा हुने तीव्र हावाहुपडरी तथा अर्सिनापानीले कृषिबालीमा असर पर्ने थालेको छ । मुख्यगरी अप्रत्यासित हुने हिमपात, वरफको आंधी तथा खडेरीले पनि जनजीवन प्रभावित हुने गरेको छ । यसले गर्दा यस क्षेत्रका गरिवी रेखामुनि रहेका तथा भौगोलिक जोखिममा परेका समुदायलाई बढी प्रभावित बनाएको छ ।

गाउँघरमा खाना पकाउनका लागि प्रयोग हुने दाउरा पनि पाईदैन । डाँडामा भएका सामान्य वृटचानवाहेक ठूलठूला रूखहरू लोप हुँदै गइरहेका छन् । बुवाबाजेले घरमाथि जम्मा पारेका दाउरा अचेल नासोका रूपमा मात्र छन् । किनभने उतिबेलाको जस्तो घनाजंगल अहिले छैनन् । अचेल खाना पकाउन ग्यासको प्रयोग गरे पनि हिउँदमा जाडो हुँदा भने निकै कठिनाइ भोगिरहेका छन् । दाउरा नहुँदा बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक अफ्न बढी प्रभावित हुने गरेका छन् । उनीहरूका लागि जाडोबाट बच्न एकमात्र उपाय भनेको दाउरा बालेर आगो ताप्नु र घरलाई न्यानो बनाउनु हो । तर अब त्यो सम्भावना कम हुँदै गइरहेको छ । यसको कारण हिउँदे जीवन प्रभावित हुन थालेको छ ।

जलवायु परिवर्तनसँगै बढ्दो तापक्रम तथा वायुमण्डलमा आएको परिवर्तनले यस क्षेत्रमा स्थानीयको स्वास्थ्यमा समस्या देखिन थालेका छन् । मुस्ताङको जोमसोम उपत्यका तथा वरिपरिका बस्तीहरूमा लामखुट्टे देखिन थालेका छन् । जुन भविष्यमा स्थानीय बस्तीका लागि निकै ठूलो स्वास्थ्य समस्या बन्ने छ । बढी हावा चल्ने कारणले बेमौसमा चिसो हुने गरेको छ । यसका कारण रुधाखोकी तथा ज्वरोलगायत रोगहरू बढिरहेका छन् । यसमा पनि अफ्न महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिकलाई बढी प्रभावित बनाएको छ ।

जलवायु परिवर्तनले मुस्ताङका विभिन्न क्षेत्रहरू हुने खेतीपाती तथा पशुपालनलाई प्रभावित बनाएको छ । यस क्षेत्रका मुख्य कृषिबालीहरू आलु, उवा, जौ तथा फारपरलगायतका उत्पादनमा कमी आएको छ । कमी आउनुको मुख्य कारण बेलेमा हिउँ नपर्नु हो । यस क्षेत्रमा हिउँ नपरेसम्म वाली सर्पिँदैन ।

हिउँ नपरेपछि सिँचाइमा पनि समस्या देखिन थालेको छ । स्थानीय नदीनालाहरूमा पानीको मात्रा कम हुन थालेको छ । अफ्न सानातिना खोलाहरू त सुक्दै गइरहेका छन् । हिउँ तथा पानी नपरेपछि खेतवारी सुक्का हुँदै गएका छन् । अर्को कुरा, पशुपालन गर्न कठिनाइ भएपछि मलको अभाव भएको छ । स्थानीयस्तरमा उत्पादन भएको कृषि उत्पादनले सहजै बजार नपाउनु पनि समस्याको रूपमा देखिएको छ ।

पशुपालन यहाँको अर्को मुख्य पेसा हो । च्याङथा, चौर्री तथा भेडाबाख्राहरू पाल्न कठिन हुन थालेको छ । पशुपालन नहुँदा ऊन उत्पादनमा कमी आएसँगै धेरैको मुख्य पेसा नै संकटमा परेको छ । एकातिर व्यवसाय घटेको छ भने अर्कोतिर स्थानीय कलासंस्कृति तथा परम्परामा आधारित लुगाहरू उत्पादन हुन छोडेको छ । यसले मस्ताङको मौलिक परिचय नै संकटमा परि्रहेको छ । अर्को कुरा, प्रशस्त मात्रामा स्थानीय कृषि उत्पादन नहुँदा स्थानीय बासिन्दा बाहिरबाट आएको महँगो खानेकुरा खान बाध्य छन् । त्यतिमात्र हैन, स्थानीय रैथाने खाना तथा परिकारहरू लोप हुँदै गइरहेका छन् । यसले मुस्ताङीको जीवनचक्रलाई परिवर्तन गरेको छ । उनीहरूलाई अचानक आएको परिवर्तनलाई स्वीकार्न सकस हुँदै आएको छ ।

गाउँहरू युवाविहीन देखिन्छन् । गाउँमा आफ्नो भविष्य नदेखेका युवाहरू जीविकोपार्जनका लागि गाउँ छोड्न बाध्य छन् । एकातिर अवसरको कमी, अर्कोतिर परम्परागत व्यवसाय संकटमा परेको कारण युवाहरूका लागि गाउँ बस्नयोग्य रहेन । आफूले भोगेका पीडा आफ्ना सन्तानले नभोग्नु भनेर परिवारले उनीहरूलाई पढाइका लागि भनेर सहर पठाउन थालेका छन् । आफ्नो सुन्दर भविष्यका लागि युवाहरू पोखरा, काठमाडौँ तथा विदेश जान थालेका छन् । गाउँ छोड्ने युवाको संख्या दिनामुनि बढिरहेको छ । गाउँमै बसिरहेका युवाहरूलाई पनि सहज छैन । उनीहरू पनि विकल्पको खोजीमा छन् । यही क्रममा युवा पलायन हुँदै गए भने मुस्ताङका बस्ती उजाड हुँदै जाने छन् । मुस्ताङको त्यो गौरवमय इतिहास, कला, संस्कृति तथा पहिचान संकटमा पर्ने छ ।

हिमाल संरक्षणका लागि सरकारले दिगो नीति तथा योजना ल्याउनुपर्छ । मुस्ताङमात्र नभएर हिमाल जोगाउनका लागि विशेष पहलकदमी गरिनुपर्छ । स्थानीय भाषा, कला, संस्कृति तथा पहिचानलाई जोगाउनका लागि पनि सरकारले दीर्घकालीन रणनीति अपनाउनुपर्छ । हिमाली क्षेत्रमा बसोबास गरिरहेकाहरूको वैकल्पिक जीवन जिउने कला तथा सीपको विकास सुनिश्चित गरिनुपर्छ । त्यतिमात्र हैन, सरकारले मुस्ताङबासीलाई जलवायु न्याय दिनुपर्छ । जलवायु परिवर्तनले पारेको क्षति तथा असरलाई न्यूनीकरण गर्न पनि उनीहरूलाई क्षतिपूर्ति तथा न्याय दिइनुपर्छ । जलवायु न्याय सुनिश्चित गर्न सरकारले ठोस नीति तथा कार्यक्रम तत्कालै ल्याउनुपर्छ, जसले गर्दा उनीहरूलाई राहत मिलोस् । जीवन जीउने कलाको विकास हुँदै जाओस् र जीवन्त मुस्ताङ बचिरहोस् । *रासस*

जनताको प्राथमिकतामा सुशासन

कागजमा मात्र सीमित हुँदैन । मानिसले कानुनको अनुभूति गर्न पाउनुपर्छ । त्यो नहुँदा समाजमा द्रुन्द्र सिर्जना गर्छ । समग्रमा सदरमा आ-आफ्ना दलीय एजेण्डा उठाए पनि एकअर्का नेता र दलप्रति सदभाव र हार्दिकता कायमै छ ।

अहिले जनताको प्राथमिकताको विषय सुशासन हो, त्यातातिर ठोस रूपमा काम हुनुपर्नेमा भएको छैन । सदन समयसापेक्ष कानुन बनाउने थलो हो । तर, गएको साढे दुई वर्षलाई समीक्षा गर्ने हो भने त्यातातिर ध्यान गएको देखिँदैन । कतिपय ठाउँमा राजनीतिक स्वार्थभन्दा पनि माथि उठेर काम गर्नुपर्ने हुन्छ । यसअघि म बागमती प्रदेश सांसद थिएँ । कानुन निर्माणमा हामी दत्तचित्त भएर लाग्यौं, संसदीय समिति पनि सक्रिय बनायौं । त्यो कार्यकालमा ६१ वटा कानुन बनाइयो । त्यसअनुसारको संघीय सदनमा सक्रियता देखिन्न । सदनलाई चलायमान गराउन सरकारको पनि महत्त्वपूर्ण भूमिका हुन्छ । किनभने विधेयक ल्याउने भनेको सरकारले नै हो । यहाँतिर ठूला दलको ध्यान पुग्न सकेन भन्ने मेरो बुझाइ छ ।

सरकार भनेको राज्य सञ्चालन गर्न आवश्यक स्रोत साधन जुटाउने तथा परिचालनका लागि आवश्यक व्यवस्थापन गर्ने निकाय र अभिभावक हो । विकास भनेको कानुन र नीतिले गर्ने हो, मन्त्रीले होइन । खेल खेलाडीले खेल्ने हो, त्यसका निमित्त सरकारले नीति, नियम र कानुन बनाइदिने हो । मैले युवा तथा खेलकुदमन्त्री हुँदा पाँचवटा जति नीति निर्माणका काम गरेँ । त्यसबेला राष्ट्रिय स्वयंसेवा नीति अगाडि बढाइयो । मन्त्री र मन्त्रालयले चाहेको खण्डमा धेरै काम गर्न सक्ने ठाउँ छ । बजेट विनियोजनका हिसाबले युवा तथा

खेलकुद मन्त्रालयलाई गरिब मन्त्रालयका रूपमा हेरिन्छ । तर 'स्ट्रेन्थ' भनेको बजेटभन्दा पनि नीति हो । हामीले मौद्रिक नीतिलाई खेलसँग जोडेर कसरी लैजान सकिन्छ, भनी काम गर्न कोसिस गरियो । खेलकुदलाई व्यावसायिक र प्राज्ञिक बनाउनेतर्फ पनि काम गरेका थियौं । फलस्वरूप अहिले खेलाडी खेलबाट नै पैसा कमाएर जीवनयापन गर्न सक्ने भएको छ । नेपाली खेलाडीले नै देशलाई अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा चिनाएका छन् । तर, खेल र खेलाडीलाई त्यसअनुरूप बुझ्ने र सम्मान गर्ने काम हुनसकेको पाइँदैन ।

पहिलोपटक हाम्रो पार्टी सरकारमा सहभागी हुने बेलामा सभापतिजीले सोझुभएपछि, मैले भने हामीलाई सरकारमा जाने 'म्याण्डेट' दिएका छैनन् भनेको थिएँ । तर सभापतिले यतिकै बसेर हुँदैन, जनताले सेवा प्रवाह खोजिरहेका छन् भन्नुभयो । संसद्को चौथो ठूलो दल हुनुका नाताले सरकारमा जानै हुन्न भन्ने पनि हुँदैन । त्यतिबेला सरकारलाई समर्थन गर्ने तर सरकारमा नजाने, गए पनि सतर्का आधारमा जाने, भरसक नजाने विषयमा सल्लाह दिएको थिएँ । तर सभापतिको चाहना जनताले तत्काल राहत खोजेकाले सुशासन र डेलिभरी दिन जानुपर्छ, भन्ने भयो ।

युवा पलायनलाई एकतर्फी मात्र नभई बृहत्तर रूपमा हेरिनुपर्छ । मानिसको बसाइँ सर्ने विषय नियमित प्रक्रिया हो । यद्यपि, विदेश जानुको कारण भने खोज्नुपर्छ । देशको राजनीतिक, सामाजिक वा वरोजगारी के कारण युवा विदेश गएका हुन् भनी कारण पत्ता लगाउनुपर्छ । सेवा सुविधा आदि कारणले पहाडमा समस्या भयो भनी तराईमा बसाइँसराइ भएको कुरा यथार्थ हो । नौ महिना

खेती गरेर तीन महिना पनि खान नपुगेपछि मानिस तराईमा सर्ने बाध्य भएका हुन् । सुविधा खोज्दै बसाइँ सर्ने क्रम बढ्दो छ । त्यसैले युवा विदेश गएको विषयलाई पूर्णरूपमा नकारात्मक परिभाषा पनि गर्नु हुँदैन । यद्यपि, रोजगारीमा विदेश जाने युवाका निमित्त रोजगारीका अवसर व्यवस्था राज्यले यही गर्नुपर्छ । युवालाई विदेश पठाउने हो भने दक्ष बनाएर मात्र पठाउनुपर्छ । युवा पलायन हुनु भनेको राजनीतिमा भ्रष्टाचार पनि हो ।

अहिले प्रमुख दुई ठूला दल मिलेर गठन भएको सरकार दुईतिहाइको छ । सुशासन कायम गर्ने हो भने सरकारलाई उपयुक्त समय छ । संविधान संशोधन, कानुन र नीति नियम नै परिवर्तन गर्न सक्ने बृहत्त छ । उनीहरूको सत्ता सञ्चालनको लामो अनुभव पनि छ । यी सबै कारणले वर्तमान सरकारलाई देशमा सुशासन काम गर्न बाटो खुला छ । तर सुशासन कायम हुनसकेको छैन । सुशासनको सवालमा जनताले धेरै ठूलो कुरा खोजेको पनि होइन । बत्ती भुचाप्यभुचाप्य नजाओस्, बाढीले घर नवगाओस्, राज्यबाट प्रदान गरिने सेवासुविधा लिन जाँदा आत्मसम्मानमा ठेस नपुगोस् भन्ने जनताले खाजेको छ ।

देश बनाउने भनेको राजनीतिक नेतृत्वले मात्र होइन । आमनागरिकको पनि उतिकै भूमिका हुन्छ । हामी सबैले अतिकति सरकारात्मक सोच राखेर काम गरियो भने देशमा परिवर्तन गर्न सकिन्छ । रचनात्मक हिसाबले हामीले काम गर्न सकेको खण्डमा देश विकासको सम्भावना खोज्न सक्छौं । त्यसका लागि नागरिक पनि विवेकशील हुनुपर्छ ।

(राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी संसदीय दलका उपनेता श्रेष्ठसँग राससले गरेको कुराकानीमा आधारित)

दलित युवालाई सीप सिकाउँदै
तमानखोला गाउँपालिका

આડને ઉત્તકો બનાઈ છે. તાલિમમા
 સહભાગી ધનીરામ ધમાલલે
 વાંસકો યોચાવાટ આકર્ષક
 સામગ્રી બન્ને મુખાલે પ્રશસ્ત
 આમ્દાની ગર્ન સકિને બતાણ
 આફલે પાંલેદેહ મુદ્દા બનાડને
 ગુરેકો બન્દે અહિલે તાલિમવાટ
 થપે પ્રકારકા સામગ્રી બનાડને
 સિકરહેકો ઉત્તલે ઉલ્લેહ ગરે.
 તાલિમપર્ણ વાંસકા સામગ્રી
 બનાણ આપ્ને આયર્જન સર્ને
 સકિને આપ્નેવિશ્વાસ બઢકો
 ઉત્તલે બતાણ. 'હામ્મો ગાઉંધરમા
 પાડને વાંસવાટ પ્રયોગમા આડને
 આકર્ષક સામાન બનાડને
 સકિન્દ્ધ. અહિલેસમ્મ હામીલે
 મેસો પાણકા થિણેનૌ, પ્રશિષ્ઠક
 સરલે આકર્ષક સામાન બનાડને
 સકાડનુમુખકો છે. આગામી
 દિનમા વાંસકા સામગ્રી બનાણ
 વિત્રી ગર્ને યોજના છે, ધમાલલે
 બને, 'આર્થિક અવસ્થા કમજોર
 છે, પાંચકાલે સહયોગ ગયો
 બને સાનોતિનો ઉદયમ ગયો
 યોજના છે.' રાસસ

सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी चिरञ्जीवी शर्माले
अध्यक्षरूपमा हुने ओसारपसार रोक्न स्थानीय प्रशासनले
गर्न गरीरहेको बताए । उनले भने, 'हामीले सबै
जानमा कडाइका साथ जर्ज गरिरहेका छौं, त्यस्तो
'टए' कावाही गर्छौं ।' उक्त अवसरमा नेपाल पत्रकार
संघका महासचिव जानबहादुर बिस्सालनायतले
संघीय संस्थाका अध्यक्ष वसन्त पराजुली, नेपाल
पत्रकार व्यवसायी मञ्चका अध्यक्ष रघुनाथ भट्ट, हवाचारी
संघका महासचिव जानबहादुर बिस्सालनायतले
मेकी देशको खुला नकाश आचार व्यवसायी मारमा
को भन्ने यसलाई कडाइ गर्न कारण गरे ।

[illegible]

प्रभाव दैनिक

बिहीबार, ०५ असार, २०८२ (Thursday, June 19, 2025)

श्रेष्ठलाई ‘दीर्घसाधना सम्मान’ प्रदान गरिने

■ **प्रभाव संवाददाता**

काठमाडौँ- पाँच दशक भन्दा अधिदैखि गीतसङ्गीतको क्षेत्रमा सक्रिय रहेका वरिष्ठ गायक दीप श्रेष्ठलाई ‘नेपाल सङ्गीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठान दीर्घसाधना सम्मान’ प्रदान गरिने भएको छ । विसं २००७ मङ्सिर २६ गते सुनसरीको धरानमा जन्मिएका गायक श्रेष्ठले १८ वर्षको उमेरमा रेडियो नेपालमा ‘म पत्थरको देवता होइन’ बोलको गीत रेकर्ड गरी सङ्गीत क्षेत्रमा प्रवेश गरेका थिए ।

उनले सङ्गीत क्षेत्रमा पुर्‍याएको अतुलनीय योगदानको कदर गर्दै यस वर्ष दीर्घसाधना सम्मान प्रदान गर्ने घोषणा गरिएको नेपाल सङ्गीत तथा नाट्य प्रज्ञा प्रतिष्ठानकी कुलपति निशा शर्माले जानकारी दिइन् । उक्त सम्मानको राशि रु दुई लाख र ताम्रपत्र रहेको छ ।

श्रेष्ठले रेडियो नेपालबाट २०२७ साल र २०२८

सालमा पुरुषतर्फ उत्कृष्ट गायन उपाधि र २०३० सालमा स्वर्ण पदक प्राप्त गरेका थिए । उनले चार सय बढी गीत गाएका छन् । प्रतिष्ठानले दीर्घसाधना सम्मानसहित ‘नेपाल सङ्गीत तथा नाट्य राष्ट्रिय प्रज्ञा पुरस्कार’ पाउने नौ जना स्रष्टाको नामावली सार्वजनिक गरेको छ ।

यही असार ११ गते राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलबाट

राष्ट्रपति भवन शीतलनिवासमा उक्त पुरस्कार तथा सम्मान प्रदान गरिने कुलपति शर्माले जानकारी दिइन् । यस्तै ‘नेपाल सङ्गीत तथा नाट्य राष्ट्रिय प्रज्ञा पुरस्कार’ गायिका कुन्ती मोक्तान, वरिष्ठ सङ्गीत संयोजक राजु अग्रवाल, वरिष्ठ नृत्य निर्देशक भुवनदास श्रेष्ठ, वरिष्ठ रङ्गकर्मी हरिबादुर थापा र वरिष्ठ नाटककार वेदकुमारी न्यौपानेलाई प्रदान गरिने भएको छ ।

खोज तथा अनुसन्धान नृत्य विधातर्फ खोज तथा अनुसन्धानकर्ता कृष्णप्रसाद पौडेल (नृत्यानन्द), वरिष्ठ लोकगायक नारायण रायमाझी र वरिष्ठ शास्त्रीय सङ्गीत साधक कुशेश्वरप्रसाद राईलाई उक्त पुरस्कार प्रदान गरिने प्रतिष्ठानकी सदस्य सचिव कृष्मा महारा ‘प्रगति’ ले जानकारी दिए । उनका अनुसार सबै पुरस्कारको राशि जनही रु एक लाख र ताम्रपत्र रहेको छ ।

स्कटल्यान्डको ‘आदिवासी जनजाति चलचित्र

महोत्सव’का लागि ४१ चलचित्र छानिए

■ **प्रभाव संवाददाता**

काठमाडौँ- स्कटल्यान्डको एडम्बरामा जुलाई १९ मा आयोजना हुने ‘आदिवासी जनजाति चलचित्र महोत्सव २०२५’को सहभागी हुने ४१ चलचित्रका नामावली सार्वजनिक गरिएको छ ।

आयोजक नेपाल स्कटल्यान्ड एसोसिएसनले १५ वटा छोटो, ५ वटा वृत्तचित्र, १३ वटा आदिवासी जनजाति चलचित्र र ८ वटा आदिवासी जनजातिका कथा लिएर मूलधारमा बनेका चलचित्र समेट्दै नावावाली सार्वजनिक गरेको हो । ६० वटा आवेदनबाट ४१ चलचित्र छानिएका हुन् ।

छानिएका चलचित्रमा छोटोमा बेडछा (निर्देशक इन्द्र बहादुर परियार), डेभिनेसन (निर्देशक गोपाल आचार्य), अदेख (निर्देशक अयुव केसी), जंगलमा (निर्देशक विवेक रामदाम), खिल (निर्देशक विकास मगर), कलर अफ टी (निर्देशक राज कुमार लामिछने), द ब्लाक पिग (निर्देशक नवीन मेन्याङ्गो), लौलसा परहेके (निर्देशक

विनोद पुडासैनी), द ब्लु स्काई (निर्देशक निर्मल पौडेल), फेके (मदन टङ्ग, निर्देशक टोमा लामा), रिभा (निर्देशक प्रसिस बज्राचार्य), सन्ते (निर्देशक दीपक तामाङ), माता (निर्माता उमा कार्की), टरक्युसी (निभ बज्राचार्य), एप्रोन(निर्देशक किरन प्रसाद धिताल) रहेका छन् ।

त्यस्तै वृत्तचित्रहरूमा गा घर (निर्देशक दीप नारायण राजवंशी), वडहाडने/पापनी (निर्देशक जस कुमार राई), गल्स रीराइटिड डेस्टिनी (निर्देशक लव प्याकुरेल), द एभरेस्ट मम (निर्देशक संगीता श्रेष्ठ), डिभाइन्ड डाइलीमा (निर्देशक केपी पाठक) छन् ।

त्यसैगरी आदिवासी चलचित्रहरूमा कर्तव्य आर संघर्ष (निर्देशक संतोष सरकार), गले बाना (निर्देशक अनयुक्ता स्थापित), अस्तु (निर्देशक दीपक तामाङ लामा), लोजिमा (निर्देशक सागर सुब्बा), हाइनन्द (निर्देशक विजय संयोग सुब्बा), मुखिया (निर्देशक प्रीतम गुरुङ), नाम्लो/जनी अफ पोर्टर्स (निर्देशक हेमन तामाङ), सेमिफुङ (निर्देशक रन वीर लिम्बू), सुगुप (निर्देशक लोकेन सावा लिम्बू),चे (निर्देशक सागर

केरुङ), युप्पारुङ (निर्देशक रविन श्रेष्ठ), जितिया (पर शुगम चौधरी), लाखे आजु (निर्देशक आर्यन नकमी), नाक्छोङ (निर्देशक किरन राईरहेका छन् । मूलधारमा आदिवासी जनजातिका कथा समावेश गरेर निर्माण भएका चलचित्रहरूलाई विशेष चलचित्र सम्मान अवार्ड प्रदान गरिने भएको छ । जसका लागि चलचित्रहरू गाउ आएको वाटो (निर्देशक नवीन सुब्बा), अजिंला (निर्देशक मिलन चाम्स), कर्साङ (निर्देशक यम शेर्पा), घरज्वाई (निर्देशक अनिल बुढा मगर), खुश्मा(निर्देशक अशोक थापा), गोर्खा वारियर (मिलन चाम्स) र टुल्की (निर्ेशक देव थापा) रहेको छन् ।

सहभागी भएका चलचित्रहरूलाई बेस्ट एक्टर, बेस्ट एक्ट्रेस, बेस्ट स्त्रीप्ट, बेस्ट डिरेक्टर, बेस्ट सिनेमाटोग्राफर, बेस्ट एडिटर, बेस्ट डेब्यु डिरेक्टर, बेस्ट डेब्यु एक्टर/एक्ट्रेस प्रदान गरिने भएको छ । सहभागी चलचित्रमध्ये १९ जुलाईमा अजिंला, लाखे आजु, कर्साङ, मुख्या र केही छोटो चलचित्र प्रदर्शन गरिने भएको छ ।

रंजशाला

गण्डकी प्रदेशस्तरीय क्रिकेट

कास्कीको लगातार दोस्रो जित

■ **प्रभाव संवाददाता**

कास्की- पोखरा रङ्गशालाको क्रिकेट मैदानमा जारी गण्डकी प्रदेशस्तरीय पुरुष टि-२० क्रिकेट प्रतियोगितामा आज सम्पन्न खेलमा कास्की र पर्वत विजयी भएका छन् ।

प्रतियोगिताको समूह ‘बी’ रहेका कास्कीले यससँगै लगातार दोस्रो जित निकाल्दा पर्वत पहिलो पटक विजयी भएको छ । कास्कीले गोरखालाई १० विकेटको सानदार जित निकाल्दा पर्वतले नवलपुरलाई १५ रनले हराएका हो । यससँगै कास्की दुई खेलमा दुई खेल नै जित्दै चार अंकका साथ अग्रस्थानमा रहँदा पर्वत र नवलपुर एक/एक खेल जित्दै समान दुई/दुई अंकका साथ दोस्रो र तेस्रो स्थानमा छन् ।

प्रतियोगिताको लिग चरणको बिहीवारको खेलले फाइनलमा पुग्ने टिमको टुहोरो लाग्नेछ । पहिलो खेलमा गोरखा र पर्वत तथा दोस्रो खेल कास्की र नवलपुरकाबीच हुने आयोजक प्रादेशिक क्रिकेट सङ्घका अध्यक्ष

गोकर्णेश्वरमा ‘स्कूल टु ओलम्पिक’ कार्यक्रम

■ **प्रभाव संवाददाता**

काठमाडौँ- नेपाल ओलम्पियन्स एसोसिएसनले गोकर्णेश्वरको इयाफोर्डिल पब्लिक स्कुलमा बुधवार स्कूल टु ओलम्पिक कार्यक्रम गरेको छ । इयाफोर्डिलका विद्यार्थीसँग भएको अन्तरक्रियात्मक स्कूल टु ओलम्पिक कार्यक्रममा एसोसिएसनका अध्यक्ष दीपक विष्ट, सचिव देवु थापा, सन्तोषी श्रेष्ठ र प्रिन्स दाहालले आफ्नो खेल जीवन सुरूवात, यात्रा, कठिनाई र सफलताको प्रसंग साटेका थिए ।

तेक्वान्दोका दीपक र जुडोकी देवुले सन् २००८ को बेइजिङ ओलम्पिक तथा एथलेटिक्सकी सन्तोषी र व्याडमिन्टनका प्रिन्सले २०२४ को पेरिस ओलम्पिकमा

देशको प्रतिनिधित्व गर्दै प्रतिस्पर्धा गरेका थिए । दीपकले खेलकुदमा अनुशासन, समर्पण, दृढ संकल्पले मात्रै सफलता मिल्ने आफ्नो अनुभववाट सिकेको बताए । उनले चोट र संघर्षवाट आतिएर सफलता प्राप्त गर्न नसकिने बताए ।

देवुले खेलकुदले नै आफूलाई मानसिक र शारीरिक रूपमा थप मजबुत बनाएको स्मरण गरिन् । खेल जीवनमा कठिन समयलाई पनि पार गर्दै दृढताका साथ अघि बढेकै कारण ओलम्पिकसम्मको यात्रा तय गर्न सकेको बताइन् ।

सन्तोषीले हरेकको जीवनमा शिक्षाको महत्त्व हुने भएकाले विद्यार्थी जीवनमा त्यसमै बढी जोड दिनु पर्ने जनाउँदै खेलकुदमा

रुची भएको खण्डमा समय व्यवस्थापन गरेर अध्ययन र अभ्यासलाई अघि बढाउनु उपयुक्त हुने सुझाव दिइन् ।

प्रिन्सले परिवारको साथ र आफ्नोतर्फबाट शतप्रतिशत खेलमा केन्द्रीय भएकै कारण ओलम्पिक खेल सफल भएको बताए । विद्यार्थीहरूले ओलम्पिकसँग जिज्ञासा पनि राखेका थिए ।

प्रदेश खेलकुद विकास परिषद् बागमतीको सहयोगमा स्कूल टु ओलम्पिक कार्यक्रम आयोजना भएको यो वर्षको तेस्रो कार्यक्रम हो । गत महिना भक्तपुरको सल्लाघारीविथ तैनिक आवासीय महाविद्यालय र काभ्रेपलाञ्चोक साँगठ्स्थित नेपाल पुलिस स्कुलमा कार्यक्रम आयोजना भएको थियो ।

‘धोका दियौ तिमीले’ गीतमा केकीको अभिनय

३५ वर्ष पुरानो गीत ‘धोका दियौ तिमीले’ नयाँ भर्सनमा आएको छ । शान्तिराम राईले सङ्गीत गरेको गीतमा ‘द ब्वाईस अफ नेपाल सिजन ६’ का फस्ट रनरअप रोशन राईले स्वर दिएका छन् । लुइटो क्रियशनको प्रस्तुति रहेको गीत बुद्धवीर लामाका शब्द छन् । पहिले यो गीतमा मेल भर्सनमा सरोज कुमार श्रेष्ठ र फिमेल भर्सनमा वरिष्ठ गायिका सुक्मिा गुरूङले स्वर दिएका थिए । गीतलाई देवेश राईले एरेञ्ज गरेका हुन् । जहाँ चर्चित गायिका मेलिना राईको स्वर छ । गीतको भिडियोमा अभिनेत्री केकी अधिकारी र गायक स्वयम रोशनको अभिनय देख्न सकिन्छ ।

वस्तीको ‘सूक्तिसंग्रह’ सार्वजनिक

काठमाडौँ (प्रस)- नेपाली लेखन फाँटमा साहित्यिक एवम् साहित्येतर सिर्जनाका लागि आफ्नो अलग स्थान बनाउन सफल ई. गणेशराज वस्तीको तेह्रौँ कृति ‘सूक्तिसङ्ग्रह’ हालै प्रकाशनमा आएको छ ।

‘सूक्ति’को शाब्दिक अर्थ हुन्छ- सारपूर्ण वा उद्धरणीय कथन, महावाणी, मीठो वा मधुर बोली । यसबाटै अनुमान लगाउन सकिन्छ सर्जक ई. वस्तीको ‘सूक्तिसङ्ग्रह’ अवश्यमेव सारयोग्य, ग्रहण गर्नलायक अभिव्यक्तिहरूको एक सङ्ग्रहको रूपमा पाठकसमक्ष आएको छ ।

सूक्तिसङ्ग्रहका बारे आफ्नो मन्तव्य दिँदै प्रा.डा. वासुदेव त्रिपाठीका अनुसार ‘वस्तुत: सूक्ति वा सूक्तिएकाइ पहे्दा वा सुन्दा कसैबाट सिधै या अलि घुमाउरो गरी अनि प्राय: अरुलाई वा आफूलाई सम्बोधित गरिएको हुन सक्ने लाग्ने खास कुनै वर्णन, संवाद या आत्मालापजस्तो र अलि अन्तर्नाटकीयजस्तो पनि गरी बताइएको र सुनाइएको खास कुनै हितकारी र मार्मिक किसिमको अलिकति शिक्षा या उपदेशजस्तो पनि लाग्ने अनि बढीमा अनुकमिक एकदुई या तीनचार रन्को अनुगूज समेटिएको एक निकै सानो वा छोटो -लघुतम्‌) र निकै गहिरोलो अनि प्रेरणास्पद भाषिक गद्यात्मक अतिसंक्षिप्त तर अतिसशक्त सूत्रात्मक उक्ति, कथन, सङ्कथन या अभिव्यक्ति नै त हो !’

मानिस जन्मेर हुकिदै जाँदा अनेक सिकाइ-बुझाइका साथ अनुभवहरू संगाल्दै जान्छ । जीवन बिताएको हरक्षण वा वातावरणले व्यक्तिभित्र विचार-दर्शन तथा दृष्टिकोण सिर्जना गर्दछ । मनमा उज्जिएका यस्ता कुरा अभिव्यक्त गर्नका लागि परापूर्व कालदेखि नै श्रुतिपरम्परा चल्दै आएको छ भने पछिल्लो समयमा रेडियो, टिभी, युटुबदेखि शोधपत्र, पत्रपत्रिका, पुस्तक आदि माध्यम बन्दै आएका छन् ।

पछिल्लो चरणमा फेसबुक, ट्वीटर, इन्स्टुग्राम आदिमा लेखेर आफ्ना विचारहरू सार्वजनिक गर्ने

सूर्य नेपाल प्रिमियर गल्फ च्याम्पियनसिप

तेस्रो दिन राहुललाई एकल अग्रता

■ **प्रभाव संवाददाता**

काठमाडौँ- सूर्य नेपाल गल्फ टुर २०२४-२५ को अन्तिम प्रतियोगिता सूर्य नेपाल प्रिमियर गल्फ च्याम्पियनसिपको तेस्रो दिन एमेच्योर खेलाडी राहुल विश्वकर्माले एकल अग्रता बनाएका छन् ।

समग्रमा १६-अन्डर २ सयको स्कोरमा राहुलले साविक विजेता तथा भारतीय गल्फ टुर खेलिरहेका सुवाश तामाङलाई एक स्ट्रोकले पछि पारे । राहुलले ६-अन्डर ६६ स्कोर गरे ।

पहिलो दिनका संयुक्त लिडर सुवाशले बोगी रहित ५-अन्डर ६७ को स्कोर जोडे । समग्रमा उनले १५-अन्डर २ सय १ स्कोर बनाएका छन् । एमेच्योर सदभाव आचार्यले ५-अन्डर ६७ को नतिजा निकाले । समग्रमा खेलाडी राहुल विश्वकर्माले एकल अग्रता बनाएका छन् । समग्रमा ११-अन्डर २ सय ५ को स्कोरमा निरञ तामाङ र भुवन नगरकोटी संयुक्तरूपमा चौथो स्थानमा रहे । भुवनले दिनकै उत्कृष्ट ८-अन्डर ६४ को स्कोर दर्ज गरे । निरजले ४-अन्डर ६८ मा खेल पुरा गरे । भुटानका निम दोर्जी तामाङ समग्रमा ८-

अन्डर २ सय ८ सहित छैटौँ स्थानमा छन् । उनले २-अन्डर ७० खेले । उनी एमेच्योरतर्फ भने तेस्रो स्थानमा छन् । समग्रमा ७-अन्डर

२ सय ९ सहित दिनेश प्रजापति सातौँ स्थानमा रहने क्रममा आज ४-अन्डर ६८ को नतिजा निकाले । समग्रमा ३-अन्डर २ सय १३ सहित शुक्र बहादुर राई, सञ्जय लामा र रवि खड्का आठौँ स्थानमा रहे । शुक्रले ३-अन्डर ६९, सञ्जयले २-अन्डर ७० र रविले १-अन्डर ५१ को स्कोर बनाए ।

लिडर राहुलले फ्रन्ट नाईनमा बोगी रहित ५-अन्डर ३१ को उत्कृष्ट प्रदर्शन गरे । उनले पहिलो रैंखि तेस्रो तथा छैटौँ र सातौँ होलमा गरी कुल ५ बडौँ प्रहार गरे । यसपछि ११औँ होलमा

१ सट खेर फाल्दा १५औँ र १८औँ होलको बडौँले ब्याक नाइन १-अन्डर ३५ मा सकाए । सुवासले फ्रन्ट नाइनमा ३-अन्डर ३३ र ब्याक नाइनमा २-अन्डर ३४ खेले । यो क्रममा उनले तेस्रो, चौथो, नवौँ, बाह्रौँ र तेह्रौँ होलमा बडौँको सफलता प्राप्त गरे ।

सदभावले दोस्रो, तेस्रो, सातौँ र नवौँ होलको बडौँले फ्रन्ट नाइन ४-अन्डर ३२ मा सकाए । यसपछि ११औँ होलमा डबल बोगी खेपे । तर लगत्तै १२औँ होलमा इगलको सफलता प्राप्त गरे भने १८औँ होलको बडौँले ब्याक नाइन १-अन्डर ३५ मा सकाए ।

सूक्तिसङ्ग्रह

प्रचलन प्रखर हुँदै आएको छ । यसैक्रममा वरिष्ठ इन्जिनियर र कुशल तथा निष्ठावान् प्रशासक/व्यवस्थापक फेसबुकमार्फत आफ्ना सारगर्बित विचार, दृष्टिकोण, मनोभावहरूलाई सटिकरूपमा सार्वजनिक गर्ने पात्रमध्येका एक सशक्त पात्र बनेर देखापरे ।

फेसबुकमार्फत उनले सार्वजनिक गर्ने ‘सूक्ति’लाई संगालेर पुस्तककै रूपमा प्रकाशन गर्न लेखकलाई प्रेरणा प्राप्त भयो र यतिवेला हाम्रो हातमा ‘सूक्तिसङ्ग्रह’ आइपुगेको छ ।

‘सूक्तिसङ्ग्रह’मा जम्मा पन्ध्र खण्डमा करिव सातसय पचास वटा सूक्तिहरू

भनाइ, दृष्टिकोण र विचारको कथन वा लेखनलाई नै सूक्ति मानी तिनको सञ्चयन गरेको बुझिन्छ, जसअनुसार खास भनाइमार्फत् व्यक्तिते सूक्तिरचना सूक्तिकारका विशिष्ट दृष्टिकोण वा विचारको अभिव्यक्ति हो भन्ने स्पष्ट हुन आउँछ । ‘आन्तरिक कलहले प्रगतिको हुर्मत लिन्छ’ भन्ने सूक्तिबाट शुरुभएको सूक्तिसङ्ग्रहको मैफारोचाहिँ ‘आजको युगमा कसैले कसैलाई खेताला सम्भन्छ भने त्यस्ताको मेलो सार्दैन’ भन्ने पङ्क्तिबाट गरिएको छ । पुस्तकभित्र रोचक, धोचक, प्रेरणास्पद, ज्ञानवरद्धक सबै खालका सूक्ति समेटिएका छन् ।

इरानद्वारा इजरायलमा हाइपरसोनिक मिसाइल प्रहार

तेहरान- अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पले इरानलाई 'विनासर्त आत्मसमर्पण' गर्न माग गरेको केही घण्टापछि बुधबार विहान कट्टर शत्रुबीचको रातको आक्रमणको पछिल्लो चरणमा इजरायलमा हाइपरसोनिक मिसाइल प्रहार गरेको तेहरानले बताएको छ ।

अमेरिकी राष्ट्रपतिले सहयोगी इजरायलको बमबारी अभियानमा वासिङ्टनले कुनै भूमिका खेलेको छैन भनी जोड दिएका छन्, तर ट्रम्प छैटौँ दिनमा प्रवेश गर्दा इरानलाई आफ्नो धैर्य सकिँदै गएको चेतावनी पनि दिएका छन् ।

सेनाले नागरिकहरूलाई उनीहरूको सुरक्षाका लागि एउटा जिल्ला छोड्न चेतावनी जारी गरेपछि इजरायली लडाकु विमानहरूले बुधबार बिहानै इरानी राजधानीलाई निशाना बनाए । इजरायली सेनाले पछि तेहरानमा हतियार निर्माण स्थल र सेन्ट्रिफ्युज बनाउन प्रयोग हुने सुविधामा आक्रमण गरेको बताएको छ ।

इरानले तेल अभिभका वासिन्दाहरूलाई आक्रमणका लागि तयार रहन भनेको छ । इस्लामिक रिभोलुसनरी गार्ड कर्पले आफ्नो हाइपरसोनिक फताह-१ मिसाइलहरूले व्यावसायिक केन्द्रमा 'वारम्बार आश्रयहरू हल्लाइरहेको' दावी गरेको छ ।

'फताह-१ मिसाइल प्रयोग गरेर गर्वका साथ अपरेसन अननेस्ट प्रोमिस ३ को ११औँ लहर' गरिएको गार्डहरूले राज्य टेलिभिजनमा प्रसारण गरिएको विज्ञप्तिमा भनेका छन् । हाइपरसोनिक मिसाइलहरू ध्वनिको गतिभन्दा पाँच गुणा बढी गतिमा यात्रा गर्छन् र उडानको बीचमा दिशा परिवर्तन गर्न सक्छन्, जसले गर्दा तिनीहरूलाई ट्याक गर्न र रोक्न गाह्रो हुन्छ । इरानले इजरायलतर्फ 'डोनहरूको समूह' पनि पठाएको छ । त्यहाँ सेनाले मृत सागर क्षेत्रमा दुईवटा रोकेको बताएको छ ।

विश्व शक्तिहरूले ट्रम्पलाई क्षेत्रव्यापी युद्धमा परिणत हुनबाट रोक्न आशा गर्दै निकास खोज्न हतार गरेका छन् । मंगलबार राति आफ्ना इरानी समकक्षी र अमेरिकी दूत स्तिभ विट्कफसँग छुट्टै फोनमा इजिप्टका विदेशमन्त्री बद्र अब्देलहीले कूटनीतिक समाधानका लागि आग्रह गरे ।

धनी प्रजातन्त्रका कलक्का नेताहरूले संयुक्तरूपमा युद्धविरामको आहवान गरेको क्यानाडामा भएको जी-७ शिखर सम्मेलनबाट हतारमा बाहिरिएपछि ट्रम्पले अमेरिकी हस्तक्षेपबारे अटकलबाजीलाई बढावा दिए । मंगलबार वासिङ्टनमा ट्रम्पले इरानको 'विनासर्त आत्मसमर्पण' गर्न माग गरे । उनले अमेरिकाले इरानका सर्वोच्च नेताको सजिलै हत्या गर्न सक्ने पनि घमण्ड गरे ।

'हामी तथाकथित 'सर्वोच्च नेता' कहाँ लुकेको छ भनेर ठ्याक्कै जान्दछौँ । उनी सजिलो लक्ष्यमा छन्, तर त्यहाँ सुरक्षित छन् । हामी उनलाई मार्नै छैनौँ, कम्तीमा अहिलेका लागि त छैनौँ,' ट्रम्पले आफ्नो दृथ सोसल प्लेटफर्ममा लेखे ।

उनले ट्रम्पको बारेमा छलफल गर्न आफ्नो राष्ट्रिय सुरक्षा परिषदसँग भेट गरे । बैठक एक घण्टा २० मिनेटपछि कुनै तत्काल सार्वजनिक बयानविना समाप्त भयो । मध्यपूर्वको 'चिरस्थायी युद्धहरू' मा नफस्ने वारम्बार प्रतिज्ञा गरे पनि ट्रम्पले यूपएसएस निमित्तज विमान बाहकलाई धेरै अमेरिकी सैन्य विमानहरूसहित यस क्षेत्रमा जान आदेश दिए । अमेरिकी अधिकारीहरूका अनुसार उनले अहिलेसम्म कुनै पनि हस्तक्षेपका बारेमा निर्णय गरेका छैनन् ।

निकासी

अन्तर्राष्ट्रिय चेतावनीका बावजुद इजरायलले इरानी आणविक र सैन्य सुविधाहरूलाई लक्षित गरी अभूतपूर्व बमबारी अभियान सुरु गर्दा शुक्रबार सुरु भएको लामो दूरीको आक्रमणबाट कुनै पनि पक्ष पछि हटेका छैनन् । इजरायलले आफ्नो आक्रमणमा वरिष्ठ इरानी कमाण्डर अली शादमानी र उनका पूर्ववर्ती गुलाम अली राशिद मारिएको दावी गरेको छ ।

लडाइँ सुरु भएदेखि दुवै देशका आवासीय क्षेत्रहरूमा घातक आक्रमणहरू भएका छन् र विदेशी सरकारहरूले आफ्ना नागरिकहरू निकाल्न हतार गरेका छन् । सरकारी तथ्यांकअनुसार इजरायलले आफ्नो अभियान सुरु गरेदेखि इरानमा बसोबास गर्ने ७०० भन्दा बढी विदेशी छिमेकी अजरबैजान र आर्मेनियामा प्रवेश गरिसकेका छन् ।

उद्धार गरिएकामध्ये रुस, बेलाarus, कजाकिस्तान, किर्गिजस्तान, ताजिकिस्तान र उज्बेकिस्तानका साथै जर्मनी, स्पेन, इटाली, सर्बिया, रोमानिया, पोर्चुगल, संयुक्त राज्य अमेरिका, संयुक्त अरब इमिरेट्स, चीन र भियतनामका नागरिकहरू थिए । संयुक्त राज्य अमेरिकाले बढ्दो ट्रम्पका बीच जेरुसलममा आफ्नो दूतावास शुक्रबारसम्म बन्द गरिरहेको बताएको छ, तर अमेरिकीहरूलाई 'संकट क्षेत्र' छोड्न मद्दत गर्न बारेमा कुनै घोषणा गरिएको छैन । हिसाको डरले तेहरानका धेरै वासिन्दा भागेका छन् । मंगलबार मानिसहरूले इन्धन र आधारभूत आपूर्तिहरू भण्डारण गर्न हतार गर्दा बेकरी र पेट्रोल स्टेसनहरू बाहिर लामो लाइनहरू लागेका थिए ।

मंगलबार भएको साइबर आक्रमणले इरानको मुख्य सरकारी स्वामित्वमा रहेको बैंकहरूमध्ये एक सेपाह बैंकलाई अपाग बनाएको फास समाचार एजेन्सीले जनाएको छ ।

तेल अभिभमा नियमितरूपमा हवाई आक्रमणको साइरन बजिरहँदा केही मानिस सपिड मलमुनि रहेको भूमिगत पार्किङमा स्थानमा संरेका छन् । 'सबै कुरा स्पष्ट नभएसम्म हामीले यहाँ स्थायी रूपमा शिविर राख्ने निर्णय गरेका छौँ,' ३० वर्षीया माली पापिरानीले भनिन् ।

आणविक सुविधाहरू

दशकौको शत्रुता र लामो छर्चा युद्धपछि, इजरायलले आफ्नो आश्चर्यजनक हवाई अभियानको उद्देश्य इरानलाई आणविक हतियारहरू प्राप्त गर्नबाट रोक्नु रहेको बताएको थियो । तेहरानले आणविक हतियार प्राप्त गर्ने महत्त्वाकांक्षालाई अस्वीकार गरेको छ । इरानी मिडियाले आणविक सुविधाहरूको घर मध्य सहर इस्फहानमा मंगलबार धेरै विफोट भएको रिपोर्ट गरेको छ ।

संयुक्त राष्ट्रसंघको आणविक निगरानी निकायले इरानको नाताञ्ज सुविधामा 'भूमिगत सम्बर्द्धन हलहरूमा प्रत्यक्ष प्रभाव' भएको देखिएको बताएको छ । इजरायलले आफ्ना परमाणु गतिविधिहरूका बारेमा अस्पष्टता कायम राखेको छ, तर स्टकहोम अन्तर्राष्ट्रिय शान्ति अनुसन्धान संस्थान (सिप्री) का अनुसार इजरायलसँग ९० वटा आणविक हतियार छन् ।

ट्रम्पले तेहरान र वासिङ्टनबीच चलिरहेको आणविक वार्ताको शृंखलालाई लिक्वाट उतारेको छ । इजरायलको अभियान सुरु भएपछि, इरानले आक्रमणमा परेको बेला संयुक्त राज्य अमेरिकसँग वार्ता नगर्ने बताएको थियो । फ्रान्सका राष्ट्रपति इमानुएल म्याक्रोनले शासन परिवर्तनको प्रयासले 'अराजकता' ल्याउने भन्दै इरानसँग कूटनीति पुनः सुरु गर्न ट्रम्पको महत्त्वपूर्ण भूमिका रहेको बताए । चीनले ट्रम्पमाथि ट्रम्पमा 'आगोमा घिउ खन्याएको' आरोप लगाएको छ भने ठीकैका राष्ट्रपति रेसेप तैयप एर्दोगानले इजरायली नेता बेञ्जामिन नेतान्याहुलाई 'यस क्षेत्रको सुरक्षाका लागि सबैभन्दा ठूलो खतरा' भएको आरोप लगाएका छन् ।

शुक्रवारदेखि इजरायलमा कम्तीमा २४ जनाको मृत्यु भएको र सयौं घाइते भएको नेतान्याहुको कार्यालयले जनाएको छ । इरानले आइतबार इजरायली हमलामा सैन्य कमाण्डर, आणविक वैज्ञानिक र नागरिकसहित कम्तीमा २२४ जनाको मृत्यु भएको बताएको छ । त्यसपछि तेहरानले अद्यावधिक संख्या जारी गरेको छैन ।

आइएइएले भन्यो- दुई इरानी सेन्ट्रिफ्युज उत्पादन स्थल ध्वस्त

इरानको आणविक कार्यक्रमका लागि सेन्ट्रिफ्युज कम्पोनेन्टहरूको निर्माणस्थल रहेका दुई भवन राजधानी तेहरानको नजिकैको कराजमा नष्ट भएको अन्तर्राष्ट्रिय आणविक ऊर्जा एजेन्सी (आइएइए) ले बुधबार बताएको छ । इजरायली सेनाले तेहरान र वरपरका क्षेत्रमा शृंखलाबद्ध हवाई आक्रमण गरेको बताएको केही घण्टापछि, संयुक्त राष्ट्रसंघीय एजेन्सीको यो घोषणा आएको हो ।

'इरानका दुईवटा सेन्ट्रिफ्युज उत्पादन केन्द्र, टेसा कराज कार्यशाला र तेहरान अनुसन्धान केन्द्रमा आक्रमण भएको आइएइएसँग जानकारी छ,' आइएइएले एक्समा एक पोस्टमा भनेको छ, 'दुवै स्थल पहिले जेसिपिओएको भागका रूपमा आइएइए निगरानी र प्रमाणीकरणअन्तर्गत थिए ।' जेसिपिओले इरानको आणविक कार्यक्रमसम्बन्धी सन् २०१५ को सम्झौतालाई जनाउँछ ।

'तेहरानको एक स्थलमा भएको अर्को आक्रमणमा एक भवनमा आक्रमण भयो जहाँ उन्नत सेन्ट्रिफ्युज रोटरहरू निर्माण र परीक्षण गरिन्थ्यो,' एजेन्सीले एक्समा

इरानले कुनै हालतमा आत्मसमर्पण गर्दैन: खामेनी

तेहरान- इरानका सर्वोच्च नेता अयातुल्लाह अली खामेनीले अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पको मागअनुसार इरानले कहिल्यै आत्मसमर्पण नगर्ने बताएका छन् । ट्रम्पले संयुक्त राज्य अमेरिकाले खामेनीको कहाँ लेकेक छन् भन्ने अमेरिकालाई थाहा भएको र चाहेमा उनको हत्या गर्न सक्ने दावी गर्दै इरानले तत्काल 'विनासर्त आत्मसमर्पण' गर्नुपर्ने बताएको केही घण्टापछि, इरानी सर्वोच्च नेता खामेनीको उक्त प्रतिक्रिया आएको हो ।

इजरायलले शुक्रबार ठूलो बमबारी अभियान चलाएपछि, इरानले क्षेप्यास्त्र र डोनमार्फत जवाफी कारवाही सुरु गरेको थियो । 'यो राष्ट्रले कहिल्यै आत्मसमर्पण गर्ने छैन,' खामेनीले सरकारी टेलिभिजनमा गरेको लिखित सम्बोधनमा ट्रम्पको अस्टिमेटमलाई 'अस्वीकार्य' सर्त भनेका छन् । 'कुनै पनि सैन्य हस्तक्षेपले अपूरणीय क्षति पुर्‍याउँछ, भन्ने कुरा अमेरिकाले बुझ्नुपर्छ,' उनले भने ।

सन् १९८९ देखि सत्तामा रहेका र इरानका सबै राज्यका मामिलाका अन्तिम मध्यस्थ खामेनीले यसअघि नै इरानले इजरायली नेताहरूप्रति कुनै दया नदेखाउने प्रतिबद्धता व्यक्त गरेका थिए । तेहरान नजिकै इरानको आणविक कार्यक्रमका लागि 'सेन्ट्रिफ्युज कम्पोनेन्ट' बनाउने दुईवटा भवनलाई इजरायली आक्रमणले ध्वस्त पारेको संयुक्त राष्ट्रसंघीय आणविक निगरानी निकाय आइएइएले पुष्टि गरेपछि, खामेनीले इरान अमेरिकासँग नभुक्ने बताएका हुन् । *रासस/एएफपी*

अर्को पोस्टमा भनेको छ । एक इजरायली सैन्य वक्तव्यले तेहरान क्षेत्रमा आफ्नो हवाई आक्रमणको वर्णन गरेको थियो । 'इरानको आणविक हतियार विकास कार्यक्रममा बाधा पुर्‍याउने व्यापक प्रयासको एक हिस्साका रूपमा तेहरानको सेन्ट्रिफ्युज उत्पादन सुविधालाई लक्षित गरिएको थियो,' इजरायली सेनाले भनेको छ । सेन्ट्रिफ्युजहरू युरेनियम सम्बर्द्धनका लागि महत्त्वपूर्ण छन् । यो संवेदनशील प्रक्रिया हो जसले आणविक रिएक्टरहरूका लागि इन्धन वा अत्यधिक विस्तारितरूपमा आणविक रिएक्टरको कोर उत्पादन गर्न सक्छ । *रासस/एएफपी*

पश्चिम भारतमा वर्षाका कारण १८ जनाको मृत्यु

अहमदाबाद (भारत)- भारतको पश्चिमी गुजरातका केही भागमा भारी वर्षाका कारण सोमवारदेखि कम्तीमा १८ जनाको मृत्यु भएको राज्य अधिकारीहरूले बताएका छन् । अधिक भारी मनसुनी वर्षाका लागि तयारी गरिरहेका राज्यका दक्षिणका वासिन्दाहरूलाई सहयोग गर्न विपद् प्रतिक्रिया टोलीहरू तैनाथ गरिएको छ ।

'वर्षासँग सम्बन्धित घटनामा १८ जनाको ज्यान गएको छ, विपद् प्रतिक्रिया टोलीहरूले तल्लो क्षेत्रमा दर्जनौंलाई उद्धार गरेका छन्,' राज्य सरकारले मंगलबार राति भनेको छ । सबैभन्दा बढी प्रभावित क्षेत्रहरूमा पालिताना र जेसर सहरहरू समावेश छन् । यी सहरमा मंगलबार पछिल्लो २४ घण्टामा आठ सय ६७ मिलिमिटर (३४ इन्च) वर्षा भएको छ ।

राज्य राहत आयुक्त आलोककुमार पाण्डेले खराब मौसमका कारण अधिवेहरी, चट्याउड र संरचनात्मक पतनका कारण १८ जनाको मृत्यु भएको बताए । स्थितिलाई सम्हाल्न राज्य

पूर्णरूपमा तयार छ र द्रुत राहत तथा उद्धार कार्य सुनिश्चित गर्न अन्तर-विभागीय समन्वयलाई तीव्र बनाइएको छ,' पाण्डेले भने ।

उद्धार गरिएकामध्ये गहडा क्षेत्रका आँपको बगैँचामा फसेका १८ जना खेत मजदुर र सुरेन्द्रनगर जिल्लाका २२ जना थिए । त्यहाँ बागिरहेको नदीको पानी उनीहरूको घरमा प्रवेश

गरेको थियो । भारतको जुनदेखि सेप्टेम्बरसम्मको वार्षिक मनसुन मौसमले तीव्र गर्मीको गर्मीबाट राहत दिन्छ र पानीको आपूर्ति पुनः पूर्तिका लागि महत्त्वपूर्ण छ । तर एक अर्ब ४० करोड जनसंख्या भएको भारतभरि आर्कस्मिक बाढी र भूस्खलनका कारण हरेक वर्ष वर्षाको मौसममा धेरै मानिसको मृत्यु हुन्छ । *रासस/एएफपी*

नयाँदिल्ली- नयाँदिल्लीले एलन मस्कको स्टारलिक स्याटेलाइट इन्टरनेट सेवालाई इजाजतपत्र प्रदान गरेको छ । यसले भारतको 'कनेक्टिभिटीको अर्को सीमा' खोलेको भारतका सञ्चारमन्त्रीले बताएका छन् ।

पृथ्वीको निम्न कक्षाका उपग्रहहरू प्रयोग गरेर दुर्गम स्थानहरूमा उच्च गतिको इन्टरनेट पहुँच प्रदान गर्ने स्टारलिकको सुरुआतले भारतमा प्रिडेन्टरी मूल्य निर्धारणदेखि स्पेक्ट्रम बाँडफाँटसम्मका विषयहरूमा तीव्र बहस सुरु गरेको छ । सञ्चारमन्त्री ज्योतिरादित्य सिन्धियाले स्टारलिकका मालिक स्पेसएक्सका अध्यक्ष र प्रमुख

परिचालन अधिकारी खेनी सटवेलसँग 'फलदायी बैठक' गरेको बताए ।

'सटवेलले स्टारलिकलाई दिइएको इजाजतपत्रको प्रशंसा गर्दै

यसलाई यात्राको उत्कृष्ट सुरुआत भनेका छन्,' मन्त्रीले मंगलबार मस्कको स्वामित्वमा रहेको सामाजिक सञ्जाल प्लेटफर्म एक्समा भने । यो भारतका दुई

ठूला टेलिकम सेवा प्रदायक जिओ प्लेटफर्म र यसको प्रतिद्वन्द्वी भारती एयरटेलले मार्चमा आफ्ना ग्राहकहरूलाई स्टारलिक इन्टरनेट प्रदान गर्न स्पेसएक्ससँग सम्झौता गरेको घोषणापछि आएको हो ।

स्पेसएक्सका मालिक मस्कले एसियाका सबैभन्दा धनी व्यक्ति र जिओ प्लेटफर्मका मालिक मुकेश अम्बानीसँग स्याटेलाइट स्पेक्ट्रम कसरी प्रदान गर्ने भन्ने विषयमा कुरा गरेका छन् । भारतमा मस्कका व्यापारिक चासोहरू हाल एक्समा मात्र सीमित भएता पनि टेक उद्यमीको इलेक्ट्रिक सवारीसाधन निर्माता टेस्लाले देशमा प्रवेशको तयारी गरिरहेको छ । *रासस/एएफपी*

वर्गीकृत विज्ञापन सङ्कलन काउन्टर

पशुपति विज्ञापन सेवा – सोह्रखुट्टे, नयाँबजार फोन नं. ४३५४७६०, ९८४१८८७७१६ ९८६६४३०१५४ । स्मार्ट सर्भिस नेपाल प्रा.लि.-सिनामंगल, एयरपोर्ट, शम्भु मार्ग, फोन नं.०१२२९६६४८२९८४२६३५८१५ । लोटस कम्युनिकेशन- गोगबुचोक, फोन नं. ४३६४७१ । ध्रुवको पसल- डिल्लीबजार, फोन नं. ४४३९२०१ । Reachmond Books Shop (रोहित दाहाल) – फोन नं.४०१६३३८, महाराजगञ्ज, भाटभटेनी गेट । Yonjan Enterprise - Dhalku Bhishal Nagar, 4438217 । दत्तकाली स्टेशनरी – नयाँबसपार्क फोन नं. ९८१३९६०७४६ । सारीका स्टेशनरी पसल – फोन नं. ९८५११२९६८६ । ज्ञान्ज्योति पुस्तक पसल बागबजार, फोन नं. ४२४००६० । विश्व स्वतन्त्र सञ्चार- सुन्धारा, फोन नं. ४२१९४१२ । निशा बुक्स एण्ड स्टेशनरी – लगनखेल, ५५३१९५७, ९८४१६२७४८९ । वीडिलिक मिडिया प्रा.लि. – पूरानो बानेश्वर चोक, फोन नं. ४४९२३०९, २०१४९३२, ९८४९६०६१४ । हिमचुली स्टेशनरी- बालाजु नेपालटार, फोन नं.४३८७४४२, ९८४१४४००८३ । मलः स्टेशनरी- गढाघर ठिमी, फोन नं. ६६३०७५७ । B-Tech Nepal- पुतलीसडक चोक, फोन नं.9851079417, 2297501। HaLMx Communication - Jamal Kathmandu, 4224181, 4245457, 9841853198, (Hari Dawadi) जमलको पुलमुनी- विश्वज्योति हल हसाईडमा), वी.एण्ड वी. कम्यूनिकेशन एण्ड साइबर- कलंकी चोक फोनः ०१-४२७६५३०, फ्याक्सः०१-४२७९३२२ । दाजुभाइ स्टेशनरी – पिंगलास्थान, गौशाला, फोनः ०१-४४९४६१५, ९८४९५०८१९९, एआर स्टेशनरी च्यासल गेट -९ ललितपुर फोन नं. ९८४१२८६९८९, हलफ्याक्स मिडिया एण्ड कम्यूनिकेशन जमल, काठमाडौँ सम्पर्क : ०१- ४२२४१८१, ०१- ४०१२५७७, लोटस एड मिडिया एण्ड मार्केटिङ गोगवु चोक फोन नं. ९८५१०२४३९८ र ९८६०३४६२५७, कमल स्टेशनरी, सिफल फोन नं. ९८४३२६४२३२, ०१४५८०१८४ ।

धान रोपाईं | समयमा पानी परेकाले इलामको सूर्योदय नगरपालिका-१, मकरजुङमा खेत रोप्दै किसान । जेठ/असारमा रोपेको धान मङ्सिरमा थन्क्याउने गरिन्छ ।
तस्विर: मनोज अधिकारी/रासस

कैलाली भन्सारबाट सात अर्ब ८१ करोड राजस्व संकलन

अन्तरिया (कैलाली) (प्रस)- कैलाली भन्सार कार्यालयले ११ महिनामा रु सात अर्ब ८१ करोड २८ लाख राजस्व संकलन गरेको छ । उक्त कार्यालयका सूचना अधिकारी खिमप्रसाद अर्यालका अनुसार चालु आर्थिक वर्षको साउनदेखि जेठ मसान्तसम्म उक्त रकम संकलन भएको हो । कार्यालयले भन्सार महसुलतर्फ रु दुई अर्ब ८९ करोड ६३ लाख, मूल्य अभिवृद्धिकर्तर्फ रु दुई अर्ब ९१ करोड ७५ लाख, अन्तःशुल्कतर्फ रु १९ करोड ५१ लाख र अन्यतर्फ रु एक अर्ब ८० करोड ३९ लाख संकलन गरेको छ ।

चालु आवमा भन्सार कार्यालयको रु ११ अर्ब १६ करोड २६ लाख राजस्व संकलनको वार्षिक लक्ष्य रहेकामा ११ महिनामा संकलन भएको राजस्व वार्षिक लक्ष्यको ६९ दशमलव ९९ प्रतिशत छ । चालु आवको साउनमा रु ५७ करोड ५० लाख,

भदौमा रु ५३ करोड ८४ लाख, असोजमा रु ६७ करोड २४ लाख, कात्तिकमा रु ६२ करोड ७८ लाख, मङ्सिरमा रु ८१ करोड १३ लाख र पुसमा रु ६५ करोड ८७ लाख राजस्व संकलन भएको छ । त्यसैगरी माघमा रु ७३ करोड दुई लाख, फागुनमा रु ७२ करोड ७६ लाख, चैतमा रु ७८ करोड ८० लाख, वैशाखमा रु ८१ करोड ८० लाख र जेठमा ८७ करोड १३ लाख राजस्व संकलन भएको छ । बढी राजस्व संकलन हुने पेट्रोलियम पदार्थलगायत वस्तुको आयातमा कमी हुनु तथा यस्तै विविध कारणले राजस्व संकलन लक्ष्यमा पुग्न नसकेको सूचना अधिकारी अर्यालले बताए ।

गत आवमा रु ११ अर्ब ५८ करोड २४ लाख वार्षिक राजस्व संकलनको लक्ष्य रहेकामा रु सात अर्ब ९१ करोड ८० लाखमात्र संकलन भएको थियो ।

जाइका नेपाल प्रमुखद्वारा तनहुँ जलविद्युत आयोजना निरीक्षण

■ प्रभाव संवाददाता

दमौली (तनहुँ)- तनहुँको ऋषिङ गाउँपालिका-१ भ्वापुटारमा निर्माणाधीन १४० मेगावाट क्षमताको तनहुँ जलविद्युत आयोजनाको जापान अन्तरराष्ट्रिय सहयोग नियोग (जाइका) नेपाल प्रमुखको टोलीले बुधवार अनुगमन गरेको छ । जाइका नेपाल कार्यालयका प्रमुख मात्सुजाकी मिजुकी नेतृत्वको टोलीले आयोजनाको स्थलगत निरीक्षण गर्दै हालसम्मको प्रगतिबारे जानकारी लिएको छ । जलविद्युत आयोजनामामा जाइकाको लगानी रहेको छ ।

टोलीले आयोजनाका प्याकेज-१ र २ अन्तर्गतका निर्माणाधीन संरचनाको स्थलगत निरीक्षण र आयोजना प्रमुख, आयोजना सुपरीवेक्षण परामर्शदाताका प्रमुखलगायतसँग छलफल गरेको छ । अनुगमन टोलीलाई आयोजना प्रमुख श्यामजी भण्डारीले हालसम्मका

प्रगतिबारे जानकारी गराए । आयोजनाको तीन वटा प्याकेजमा काम भइरहेको छ । भण्डारीका अनुसार प्याकेज एक अन्तर्गत बाँध निर्माणमा ४२.५ प्रतिशत, प्याकेज दुई अन्तर्गत भूमिगत विद्युत्तहामा ६७ र प्याकेज तीन अन्तर्गत प्रसारण लाइन निर्माणमा ७४ प्रतिशत प्रगति भएको छ । आयोजनाको समग्र निर्माण विसं २०८३ असारभित्र सक्ने लक्ष्य राखिएको छ । कम्पनीको पुँजी संरचना तथा वित्तीय व्यवस्थापन आयोजनाको कुल लागत (प्रसारण लाइन, ग्रामीण विद्युतीकरण तथा निर्माण अवधिको व्याज समेत) ५० करोड ५० लाख अमेरिकी डलरको लागि एडिबीले १५ करोड, जापान अन्तरराष्ट्रिय सहयोग नियोग (जाइका)ले १८ करोड ४० लाख, युरोपियन लगानी बैङ्कले आठ करोड ५० लाख र नेपाल सरकार/नेपाल विद्युत् प्राधिकरणले आठ करोड ६० लाख डलर व्यहोर्ने गरी वित्तीय व्यवस्थापन गरिएको छ ।

किबीखेतीमा आकर्षण बढ्दै

गुल्मी- सत्यवती गाउँपालिका-८ भाषेका यमबहादुर थापा यतिबेला व्यावसायिक रूपमा किबीखेती गरेर राम्रो आम्दानी गर्न थालेका छन् । परम्परागत रूपमा कोदो र मकै उत्पादन हुँदै आएको उहाँको बारी यतिबेला किबीका बोटले ढक्कै ढाकेको छ । उनले किबीखेती गरेर वार्षिक रु छ लाखभन्दा बढी आम्दानी गर्दै आएका छन् ।

थापा कृषक मात्र नभएर जनप्रतिनिधि पनि हुन् । सत्यवती-८ का सदस्य थापाले गत ११ वर्षदेखि किबीखेती गर्न सुरु गरेका हुन् । उनले आठ रोपनी जग्गामा किबीखेती गर्दै आएका छन् । उनको बारीमा यलिसन, हेवाड, रेड, गोल्डेन, बुनो, मोन्टी र रेड गरी छ जातका किबीका विरुवा छन् ।

जलवायु र भौगोलिक संरचनाको हिसाबले भाषे किबीखेतीका लागि उपयुक्त ठाउँ मानिन्छ । उनले गत वर्ष रु चार लाखको किबी र रु दुई लाखको किबीका विरुवा विक्री गरेको बताए । तीन वर्षबाटै किबीले उत्पादन दिन थालेपछि थापालाई किबीखेती गर्ने उत्प्रेरणा जागेको हो ।

एउटै बोटमा ५० देखि एक क्वीन्टलसम्म किबी फल्ने गरेको

छ । उनको बारीमा अहिले एक सय ५० किबीका बोट रहेका छन् । सुरुमा थापाले तार, पाइप र खम्बा बनाउनका लागि रु आठ लाख खर्चेर व्यावसायिक रूपमा किबीखेती गर्न सुरु गरेका हुन् ।

‘त्यही लगानीले अहिलेसम्म काम गरेको छ, यो बहुवर्षीय भएका कारण एक पटक लगाएपछि ५० वर्षसम्म आम्दानी

लिन सकिन्छ, त्यसैले यसैमा रमाएको छु’, उनले भने । किबीमा अन्य जातका फलफूलमा भन्दा रोग खासै नलाग्ने भएको उनले बताए । ‘वर्षमा दुई पटक हाँगा काटछौँ गर्नुपर्छ, गोठे मल मात्र प्रयोग गर्दै आएको छु, त्यसैअनुसार उत्पादन पनि राम्रो हुँदै गएको छ’, थापाले भने ।

उनले उत्पादन गरेको किबी बजारमा

रु दुई सयदेखि रु तीन सयसम्ममा विक्री हुने गर्दछ । भाषेको किबी स्थानीय बजारदेखि पाल्पा र बुटवलसम्म पुग्ने गरेको छ । उनले किबीलाई प्रशोधन गरेर वाइन बनाउन सुरु गरेका छन् । किबीलाई बजारको खासै समस्या नभएको थापाले बताए । थापाले पाँच वर्षदेखि किबीको नर्सरीसमेत गर्दै आएका छन् । उनको नर्सरीमा यतिबेला आठ हजार किबीका नयाँ विरुवा रहेका छन् । एउटा विरुवालाई रु एक सय ५० देखि रु दुई सय पर्दछ ।

गाउँपालिकाले भाषेलाई किबीको पकेट क्षेत्र घोषणा गरी कृषकलाई उत्प्रेरित गर्दै आएको छ । किबीखेती विस्तारका लागि पालिकाबाट प्राविधिक सहयोगदेखि आवश्यकताअनुसारको तालिम, टनेल, नर्सरी तथा विरुवामा अनुदान उपलब्ध गराउँदै आएको गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत कमलप्रसाद भुसालले बताए । किबीका अन्य जातमा सबैभन्दा राम्रो गोल्डेन र रेड किबी राम्रो मानिन्छ । यसको मूल्य अन्य जातको किबीको भन्दा रु एक सय बढी पर्दछ । भाषेमा पाँच वटा किबी समूहमा ८० कृषक आबद्ध छन् । रासस

चिस्यान केन्द्र निर्माण अन्तिम चरणमा

■ प्रभाव संवाददाता

खोटाङ- खोटेहाड गाउँपालिकामा भौतिक पूर्वाधार विकास योजनाको काम ९० प्रतिशत सम्पन्न भएको पाइएको छ । आर्थिक वर्ष २०८१/८२ का लागि सडक, पुल, सिँचाई योजना, विद्यालय भवन, सभाहल, कभर्डहल, चिस्यान केन्द्र, खेलमैदान निर्माणलगायतका शीर्षकमा भौतिक पूर्वाधार विकास योजना बनाएर गाउँपालिकाले बजेट विनियोजन गरेको थियो ।

बडा नं ९ रहेको खोटेहाडमा चालु आर्थिक वर्षका लागि विभिन्न शीर्षकका ११ भौतिक पूर्वाधार विकास योजना निर्माण गरिएको थियो । चालु आर्थिक वर्षका लागि निर्माण गरिएको भौतिक पूर्वाधार विकास योजनामा विनियोजन गरिएको रु १२ करोड ५४ लाख ८८ हजारमध्ये रु नौ करोड ६० लाख ११ हजार खर्च भएको पाइएको हो ।

संघ तथा प्रदेश सरकारसँगको सहकार्यमा निर्माण गरिएका अधिकांश योजनाको भौतिक प्रगति भइसकेको गाउँपालिका प्रमुख उदिमबहादुर राईले जानकारी दिएका छन् । ‘सीमित स्रोत र साधनबीच काम गरिरहेका छौँ । यो आर्थिक वर्षका लागि निर्माण गरिएका अधिकांश योजना सम्पन्न भइसकेका छन्’, उनले भने, ‘बहुवर्ष योजनाको हकमा पुनःआर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा बजेट विनियोजन गरेर अगाडि बढाउँछौँ । हामीले निर्माण गरेका योजना तथा कार्यक्रममा गुणस्तर निर्धारण, दीगोपना तथा पारदर्शीतालाई मध्यनजर गरेर काम गरिरहेका छौँ ।’

जिल्लाको दक्षिणी क्षेत्रमा पर्ने खोटेहाड गाउँपालिकाले विहीबार वार्षिक सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रम आयोजना गरेर आफ्नो गतिविधिको बारेमा जानकारी दिएको थियो । गाउँपालिकास्तरीय राजनीतिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधि, सरोकारवाला निकाय, पत्रकारलगायतको उपस्थितिमा किरात कोशी सञ्चार प्रालिको सहजीकरणमा सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको हो ।

कुल बजेट रु ५८ करोड २८ लाख ७३ हजारमा आधारित रहेर निर्माण गरिएको योजनामा चालुतर्फ ६३ दशमलव ५३ प्रतिशत तथा पुँजीगततर्फ ४९ दशमलव ६१ प्रतिशत खर्च भएको पाइएको हो ।

कार्यक्रममा नेपाली कांग्रेस खोटेहाड गाउँपालिका कार्यसमिति सभापति प्रेम थापा, नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)का सचिव अमरबहादुर बस्नेत, नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)का अध्यक्ष दिपेन थुलुङ, भगवती दिनानाथ माविका प्रधानाध्यापक कुमार पराजुली, बडा नं ४ बड्कादिवालेका स्थानीयवासी एवम् बडा सदस्य प्रदीप आचार्यलगायतले गुनासा तथा सुझाव दिएका थिए ।

गाउँपालिकाले आगामी दिनमा निर्माण गर्ने नीति तथा कार्यक्रममा दिगोपना तथा गुणस्तरमा ध्यान दिन, भुक्तानी समस्या समाधान गर्ने, बसाईसराइ रोक्ने कार्यक्रम बनाउन, विद्यालयलाई समायोजन गरेर आवासीयरूपमा सञ्चालन गर्ने, परम्परागत कृषि प्रणालीलाई आधुनिकीकरण गर्दै स्थानीयवासीलाई व्यवसायिक बनाउनलगायतका सुझाव दिएका छन् ।

अब मात्र एक क्लिकमा...

www.prabhabinonline.com

www.facebook.com/Prabhab Online

प्रभाव दैनिक